

Programma's 2024

Inhoudsopgave

0.	Sociale voorzieningen.....	1
1.	Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	4
2.	Onderwijs	11
3.	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	14
4.	Milieu.....	24
5.	Veiligheid.....	31
6.	Verkeer en vervoer	35
7.	Cultuur, sport en recreatie	42
8.	Economische structuur	45
9.	Bestuur en organisatie	52
10.	Algemene baten en lasten	54
11.	Overhead	58

0. Sociale voorzieningen

De activiteiten die vallen onder dit programma hebben als doel het volgende maatschappelijke effect te realiseren: **“Inwoners kunnen in hun levensbehoefte voorzien”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
INKOMEN		
Indicator	Realisatie	Norm
1. Netto arbeidsparticipatie <i>(verplicht)</i>	2022 Eersel: 74,6 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 72,9	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2021 Eersel: 73,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 71,6	
Wat gaan we daarvoor doen?		
KempenPlus voert namens de deelnemende gemeenten de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening uit. Per 1 januari 2022 is de uitvoering van de Wet inburgering 2021 aan het takenpakket toegevoegd. Voor de gemeente Eersel wordt deze taak gedeeltelijk door KempenPlus uitgevoerd. Hiernaast ondersteunt KempenPlus de ontwikkeling van cliënten met als doel regulier aan het werk te gaan en te blijven. Als regulier werk niet (of niet direct) haalbaar is, wordt er gekeken naar mogelijkheden tot gesubsidieerde arbeid op de reguliere arbeidsmarkt of een beschutte werkplek bij of via KempenPlus, of een andere vorm van zinvolle dagbesteding. KempenPlus bepaalt voor elke cliënt een passende aanpak: cliënten zijn aan het werk, werken aan werk, participeren, werken aan participatie of hebben een zorgtraject.		
Indicator	Realisatie	Norm
2. Werkloze jongeren <i>(verplicht)</i>	2022 Nog niet bekend	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
% 16 t/m 22-jarigen	2021 Eersel: niet bekend Gemeenten tot 25.000: 1%	
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> KempenPlus biedt ondersteuning aan jongeren van 16 of 17 jaar met een leerplicht of kwalificatieplicht en jongeren van 18 tot 27 die hulp nodig hebben voor het volgen van een leerwerktraject; KempenPlus zet een breed scala aan re-integratie instrumenten in voor werkloze jongeren en biedt specifieke trainingen aan op basis van nut en noodzaak. 		
Indicator	Realisatie	Norm

3. Personen met een bijstandsuitkering <i>(verplicht)</i> Aantal per 10.000 inwoners	2022 Eersel: 150 2021 Eersel: 119 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 216	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - KempenPlus verstrekt een uitkering aan wie daar recht op heeft. Alle uitkeringsgerechtigden hebben een actueel plan van aanpak (of ontheffing); - Daarnaast wordt TalentPlus ingezet om nieuwe cliënten te diagnosticeren en een passend traject aan te bieden. 		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Indicator	Realisatie	Norm
4. Lopende re-integratievoorzieningen <i>(verplicht)</i> Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2022 Eersel: 130 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 142 2021 Eersel: 98 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 143	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
Door middel van het TalentPlus-programma en andere vormen van diagnose wordt de afstand van de cliënt tot arbeid in beeld gebracht en worden trajecten ingezet om de afstand tot de arbeidsmarkt te verminderen zodat uitstroom naar werk meer kansen biedt.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

KempenPlus

KempenPlus is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. KempenPlus ondersteunt inwoners met als doel hen zo regulier mogelijk aan het werk te laten gaan en te blijven, of als dat (nog) niet mogelijk is, zich bezig te houden met een andere vorm van een nuttige dagbesteding. Daarnaast verzorgt KempenPlus de dienstverlening richting werkgevers. Zij bemiddelen, detacheren of nemen bijvoorbeeld de bemensing van een hele productielijn over.

Voor inwoners die geen inkomen hebben, beoordeelt KempenPlus het recht op bijstand en verzorgt de uitbetaling hiervan. Vanaf 1 januari 2024 is KempenPlus ook verantwoordelijk voor de bijzondere bijstand.

Toekomstverkenning KempenPlus

In 2019 is bij de start van KempenPlus afgesproken om te zijner tijd te kijken of de opdracht, de organisatie en de daarvoor ter beschikking gestelde middelen nog passend zijn om de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. In 2023 is gestart met een toekomstverkenning om tot een breed gedragen strategie voor een toekomstbestendige organisatie te komen. De keuzes die hierbij gemaakt worden, zullen gevolgen hebben voor de toekomst.

Inwoners met een migratieachtergrond

Huisvesting statushouders en asielzoekers

De taakstelling voor 2023 was fors vanwege een verhoogde asielinstroom. In het jaar 2023 moesten 57 personen gehuisvest worden, inclusief een achterstand uit het jaar 2022 (ter vergelijking; in 2022 en 2021 waren dat er respectievelijk 26 en 30). Voor 2024 verwachten wij tenminste vijftig statushouders te moeten huisvesten. Gemeenten krijgen, indien de zogenaamde Spreidingswet wordt aangenomen, naast de taakstelling voor de huisvesting van statushouders vanaf 2024 ook een extra taak voor opvang van asielzoekers om daarmee de asielzoekerscentra te ontlasten. Dit maakt het dat we mogelijk staan voor een pittige opdracht en een grote uitdaging. In 2023 heeft de provincie onze gemeente onder actief toezicht gesteld omdat de taakstelling van 2022 niet was gehaald. Er is een plan van aanpak geformuleerd welke stappen ondernomen worden en welke acties worden uitgezet om deze achterstand in te lopen, onder meer:

- Intensivering van de samenwerking met Woningstichting WSZ. Prestatieafspraken moeten leiden tot een maximaal haalbaar aanbod van verhuur aan statushouders, zonder dat dit leidt tot excessen richting andere urgente woningzoekenden. Tevens is met WSZ een extra prestatieafpraak gemaakt om geschikte woningen uit de verkoop te houden en die aan te bieden voor de taakstelling;
- Actief zoeken naar vastgoed om te kopen en die ter beschikking stellen aan vergunninghouders;
- Samenwerking in de regio met gemeenten die gezinnen op de huisvestingslijst hebben die beter passen bij de woningvoorraad (eengezinswoningen) in onze gemeente. In dit geval ruilen gemeenten onderling voor het bewerkstellingen van betere matching;
- Realiseren van flex-woningen (eind 2023/begin 2024), waarvan een aantal bestemd voor statushouders.

Inburgering

Door de toename van het aantal statushouders nemen ook de werkzaamheden in het kader van de inburgering toe. Samen met vluchtelingenwerk Eersel, de taalscholen en andere partijen in de inburgeringsketen werken we samen om de toename op een goede manier op te vangen. De instroom heeft effect op het brede sociale domein. Samenwerking op verschillende niveaus is nodig om de integratie van de doelgroep soepel te laten verlopen. In 2023 is de uitvoering van de Wet inburgering 2021 geëvalueerd (zowel lokaal als op Kempenniveau). Aan de hand van deze evaluatie vindt onderzoek plaats of gestelde doelen zijn gehaald of dat het beleid vanaf 2024 bijgesteld moet worden.

Opvang Oekraïners

De Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor ontheemde Oekraïners is in ongewijzigde vorm verlengd tot 4 maart 2024. Dit betekent dat Oekraïners die in de gemeentelijke en particuliere opvang zitten recht behouden op opvang, medische zorg, onderwijs (voor minderjarige kinderen) en de mogelijkheid hebben tot werken. In september 2023 heeft een verhuizing plaatsgevonden van de opvanglocatie in Vessem naar de nieuwe locatie (STG-gebouw) in Eersel. De nieuwe locatie biedt iets meer capaciteit en ruimte voor meer opvang van de doelgroep. De Oekraïners in onze gemeente participeren goed op arbeidsgebied. Ook wordt een beroep gedaan op regelingen die vallen onder het sociaal domein. Omdat deze doelgroep een aparte status heeft kan hierop niet in alle gevallen een beroep worden gedaan. Dit probleem heeft inmiddels de landelijke aandacht.

Wat mag het kosten?

Programma: Sociale voorzieningen						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Werk	90.114	121.573	123.694	123.694	123.694	123.694
Inkomen	3.203.403	3.112.610	2.858.210	2.860.210	2.862.210	2.864.210
Inwoners met migratieachtergrond	313.887	324.597	455.597	88.597	88.597	88.597
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	3.607.404	3.558.780	3.437.501	3.072.501	3.074.501	3.076.501
BATEN						
Werk	5.657	5.381	7.753	7.753	7.753	7.753
Inkomen	2.053.667	2.641.000	2.372.550	2.372.550	2.390.150	2.390.150
Inwoners met migratieachtergrond	50.903	33.000	0	0	0	0
Totaal baten (excl. beschikking reserve m.b.t. kapitaallasten)	2.110.227	2.679.381	2.380.303	2.380.303	2.397.903	2.397.903
Saldo (baten – lasten)	-1.497.177	-879.399	-1.057.198	-692.198	-676.598	-678.598
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	4.054.316	5.093.907	5.704.227	5.704.227	5.704.227	5.704.227
Totaal overige lasten	4.054.316	5.093.907	5.704.227	5.704.227	5.704.227	5.704.227
Saldo programma (baten – lasten)	-5.551.493	-5.973.306	-6.761.425	-6.396.425	-6.380.825	-6.382.825

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Werk

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Inkomen

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Inwoners met een migratieachtergrond

Binnen deze productgroep is sprake van een afwijking van € 164.000,- negatief ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt voor € 135.000,- negatief veroorzaakt door een ophoging van het budget voor het leefgeld voor de vluchtelingenopvang. Daarnaast begroten wij € 39.000,- (negatief) aan extra middelen voor de integratie van statushouders zoals in de tweede bestuursrapportage 2022 aan u is gerapporteerd. De overige afwijking betreft een aframing van € 10.000,-.

Beleidsdocumenten

- Bedrijfsplan Participatiebedrijf 'iedereen werkt mee'

1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een samenleving waarin inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, leven en deelnemen, wat hen in staat stelt zichzelf te ontplooiën in goede gezondheid”.**

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
JEUGD		
Indicator	Realisatie	Norm
5. Jongeren met een delict voor de rechter <i>(verplicht)</i> % 12 t/m 21-jarigen	2022 Eersel: geen bekende waarde. Gemeenten tot 25.000 inwoners: geen bekende waarde. 2021 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%.	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none">- Samenwerking met politie;- Vroege signalering in het voorliggende veld (preventie);- Monitoring van de aanmeldingen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) via de verschillende aandachtsgebieden.		
Indicator	Realisatie	Norm
6. Kinderen in uitkeringsgezin <i>(verplicht)</i> % kinderen tot 18 jaar	2022 Eersel: geen bekende waarde. Gemeenten tot 25.000 inwoners: geen bekende waarde. 2021 Eersel: 2%. Gemeenten tot 25.000 inwoners: 3%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none">- Vanuit één regisseur werken we integraal aan verschillende problematieken;- Nauwe samenwerking in het kader van de Participatiewet.		
Indicator	Realisatie	Norm
7. Jongeren met jeugdhulp <i>(verplicht)</i> % van alle jongeren tot 18 jaar	2022 (tweede halfjaar): Eersel: 9,6%. Gemeenten tot 25.000 inwoners: 12,1%. 2021 Eersel: 12,3%. Gemeenten tot 25.000 inwoners 12,2%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

- Verminderen aantal specialistische jeugdhulptrajecten in aantal en in duur;
- Preventief werk CJG+;
- Samen met het gezin een plan opstellen waardoor gezinnen zelf problemen kunnen oplossen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Indicator	Realisatie	Norm
8. Jongeren met jeugdbescherming <i>(verplicht)</i> % van alle jongeren tot 18 jaar	2022 (tweede halfjaar) Eersel: 0,4%. Gemeenten tot 25.000 inwoners: geen bekende waarde. 2021 Eersel: 0,8% Gemeenten tot 25.000 inwoners: geen bekende waarde.	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gezamenlijke ambitie van zowel de gemeenten als de gecertificeerde instellingen is om op termijn te komen tot een substantiële reductie van de instroom binnen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering en tot het verkorten van de trajectduur;
- Tandems vormen met gecertificeerde instellingen door vroegtijdige consultering van Bureau Jeugdzorg en William Schrikker Groep (WSG) en zo nodig de Raad voor de Kinderbescherming (contractueel vastgelegd);
- Adviserend expertteam op afroep beschikbaar;
- Inzet Civiel trajectberaad;
- Inzet initiatieven van Transformatiefonds.

Indicator	Realisatie	Norm
9. Jongeren met jeugdreclassering <i>(verplicht)</i> % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2022 Eersel: geen bekende waarde. Gemeenten tot 25.000 inwoners: geen bekende waarde. (geen bekende waarde in 2021).	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

- Samenwerking met jeugdreclassering, Veilig Thuis, politie en scholen.

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Indicator	Realisatie	Norm
10. Cliënten met een maatwerkarrangement WMO <i>(verplicht)</i> Aantal per 10.000 inwoners	2022 Eersel: 690 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 647 2021 Eersel: 700 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 640	Geen norm

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoeren van de Verordening Wmo 2019 voor wat betreft maatwerkvoorzieningen Wmo.
- Op het terrein van welzijn is de aandacht gericht op:
 - Ondersteuning mantelzorgers
 - Dementie
 - Ketenzorg
 - Versterking voorliggende voorzieningen

- Inclusief beleid
- Inzichtelijk maken hoe we omgaan met 'complexe casuïstiek' en ervoor zorgen dat deze aanvragen op een juiste manier behandeld en ondersteund worden.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

VRIJWILLIGERS

Indicator	Realisatie	Norm
11. Aantal vrijwilligers <i>(eigen indicator)</i> % inwoners dat zich heeft ingezet voor anderen en/ of maatschappelijke doelen via vrijwilligerswerk.	2022 Eersel: 47%. Gemeenten tot 25.000 inwoners: 43%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? In 2024 vervolgen wij onze uitvoering van het vrijwilligersbeleid, vastgelegd in het Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 – 2026. We richten ons daarbij onder andere. op het bieden van een zo goed mogelijke ondersteuningsstructuur, vanuit de gemeente zelf en vanuit het Steunpunt Vrijwilligerswerk Eerselvoorelkaar voor vrijwilligersorganisaties, vrijwilligers en individuele hulpvragers.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026

In april 2023 is het Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026 vastgesteld. We steken daarbij in op twee opgaven voor de komende jaren:

1. Het, waar nodig, versterken en verbinden van de sociale basis;
2. Focus op kwetsbare inwoners met vangnetvoorzieningen.

De sociale basis wordt gevormd uit de beleidsterreinen een passende woning, een plezierige leefomgeving, een stabiele financiële situatie, een baan, dagbesteding en vrijwilligerswerk, een fijn sociaal netwerk, bij een gemeenschap horen, een goede gezondheid en voldoende gelegenheid tot het volgen van onderwijs/opleidingen. Daarnaast ligt de focus op kwetsbare inwoners waarvoor vangnetvoorzieningen nodig zijn om (tijdelijk) ondersteuning te bieden als de sociale basis niet voldoende is om mee te kunnen doen. In het Welzijnsplan is ten aanzien van deze beleidsterreinen opgenomen waarop de komende jaren de inzet is gericht. Voor een aantal onderwerpen sluiten we daarbij aan bij hetgeen over deze onderwerpen al in specifieke beleidsdocumenten is vastgelegd.

Subsidieprogramma

Een belangrijk middel dat de gemeente heeft om beleidsdoelen te realiseren zijn subsidies. Aan het Welzijnsplan is ook het Subsidieprogramma gekoppeld. In 2023 stelt het college het nieuwe Subsidieprogramma 2024 tot en met 2027 vast. In dit programma zijn de (vrijwillige) organisaties opgenomen die van gemeentewege voor deze jaren subsidie ontvangen.

Actualisatie gemeentelijk accommodatiebeleid.

Aan de hand van een tweetal thema's is in 2023 een proces doorlopen waaruit is gebleken op welke wijze het gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker gemaakt kan worden. Deze thema's zijn het aantrekkelijker maken van gemeentelijke accommodaties en de ontwikkelingen rondom basis- en niet basisvoorzieningen. De uitkomsten worden vervolgens vertaald in het nieuwe of geactualiseerd vastgestelde accommodatiebeleid. In 2024 zal hieraan verder uitvoering worden gegeven.

Vrijwilligers

Na een daling in 2020 en 2021 zien we nu dat het aantal inwoners dat zich vrijwillig inzet, weer gestaag stijgt. We zijn nog niet terug op het oude niveau. Dat zien we ook terug op de website www.eerselvoorelkaar.nl waar het aantal vragen van vrijwilligersorganisaties en inwoners voor uiteenlopende vormen van vrijwillige inzet groot is. Ook in 2024 blijven we inwoners stimuleren om zich in te zetten voor een vrijwilligersorganisatie of iemand in de omgeving. We zien ook dat er steeds meer vraag is naar flexibel vrijwilligerswerk. Dit vergt een

andere kijk op de organisatie van vrijwilligerswerk binnen vrijwilligersorganisaties. Vrijwilligersorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden, binden, ondersteunen en boeien van hun vrijwilligers. Wij zien het als onze taak hen hierin zo goed mogelijk te ondersteunen. Het steunpunt vrijwilligerswerk Eerselvoor elkaar speelt hierin een centrale rol. Naast ondersteuning bij het matchen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk (onder andere via Eerselvoor elkaar.nl), bieden we voorzieningen als de collectieve vrijwilligersverzekering en subsidie voor scholing van vrijwilligers, waardering van vrijwillige inzet en ondersteuning van vrijwilligersorganisaties bij hun vrijwilligersbeleid.

Jeugdhulp

Meerjarenbeleidskader

In het derde kwartaal van 2023 ligt het voorstel om het Meerjarenbeleidskader (MJBK) Jeugdhulp met twee jaar te verlengen (voor 2024 en 2025) ter besluitvorming voor. In het MJBK zijn zes actielijnen opgenomen die aansluiten bij het landelijke actieprogramma “Zorg voor de Jeugd”. Deze actielijnen worden gemonitord middels prestatie-indicatoren. Effectmeting hierop vindt jaarlijks plaats. In 2024 gaan we starten met de evaluatie en de vormgeving van een nieuw MJBK voor de periode 2026 – 2029. Landelijke ontwikkelingen (onder andere de Hervormingsagenda) jeugd worden hierin nadrukkelijk betrokken.

Project Samen doen

Het project Samen doen is erop gericht om de onderlinge samenwerking tussen jeugdhulp, onderwijs en kinderopvangorganisaties te bevorderen, waarbij door preventief signaleren van een behoefte aan ondersteuning en vroegtijdige inzet van ondersteuning de ontwikkelkansen van kinderen wordt vergroot. Inzet wordt vormgegeven door jeugd en gezinswerkers van het Lokale ondersteuningsteam daadwerkelijk op school te positioneren. Voor de gemeente Eersel is dit zowel voor de Kempenkind, RBOB de Kempen, als Veldvest scholen georganiseerd. Hiermee worden ondersteuningsvragen eerder gesignaleerd en kan er vrijwel direct een lichte vorm van ondersteuning op school/eigen leefomgeving geboden worden zonder dat de jeugdige een cliënt van CJG+ wordt. In 2024 wordt deze samenwerking voortgezet.

Aanbesteding Jeugdhulp

In 2022 is de aanbesteding van de contractering Jeugdhulp afgerond. Deze contractering had een grootschalige verandering tot gevolg voor de financieringsstructuur. In 2024 is de aandacht gericht op het door ontwikkelen van de verschillende jeugdhulpproducten en het verder optimaliseren van de samenwerkingsafspraken met de verschillende zorgaanbieders specialistische zorg.

Spoedeisende Zorg

We kopen spoedeisende zorg gezamenlijk met 21 gemeenten in. Veilig Thuis is gecontracteerd voor het leveren van deze spoedeisende zorg jeugd. In 2024 richt de dienstverlening van Veilig Thuis zich op het verbeteren en het door ontwikkelen van spoedeisende zorg.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

In Brabant voeren vier gecertificeerde instellingen de maatregelen ‘jeugdbescherming’ en ‘jeugd-reclassering’ uit middels een contract dat zij hebben met de gemeenten. De continuïteit van deze zorg staat al lange tijd onder druk. Mocht het nodig zijn dan worden ook in 2024 weer passende acties uitgezet.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Beschermd wonen

In het kader van de Wmo bieden gemeenten haar inwoners de voorziening ‘beschermd wonen’ aan. Het doel van beschermd wonen is om mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in de eigen omgeving te begeleiden en ondersteunen. De inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van beschermd wonen als onderdeel van de Wmo ligt nu nog bij de centrumgemeenten.

Bedoeling was dat deze verantwoordelijkheid en de financiële middelen vanaf 2023 fasegewijs overgeheveld zou worden van de centrumgemeente naar alle gemeenten. Echter de staatssecretaris heeft geconcludeerd dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende nieuwe verdeelmodel beschermd wonen niet haalbaar zijn. Dit betekent dat de beoogde ingangsdatum van de doordecentralisatie beschermd wonen weer tot nader is uitgesteld. Tot hierover meer bekend is, houden we vast aan de ambities en uitgangspunten van de Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026’. Deze gaan uit van een ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Inclusie

De ambitie van de gemeente is om een inclusieve samenleving te zijn, waarbij fysieke toegankelijkheid in de inclusieagenda één van de speerpunten is. In het uitvoeringsprogramma dat aan deze agenda is gekoppeld zijn de activiteiten opgenomen die we in samenwerking met de werkgroep inclusie uitvoeren. Eind 2023 vindt de evaluatie plaats en stellen we op basis van bevindingen en ontwikkelingen het vervolg voor de jaren 2024 en 2025 op.

Gezondheid

In de jaren 2022 en 2023 is aan het thema gezondheid met name uitvoering gegeven op basis van het Kempisch Preventieakkoord en het project Eén tegen eenzaamheid.

De komende jaren wordt ingezet op een gezondheidsbeleid in het kader van het landelijke programma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Daartoe wordt eind 2023 een plan van aanpak afgerond (op Kempenniveau). Voor de jaren 2023 tot en met 2026 ontvangen wij hiervoor extra rijksmiddelen (in de vorm van specifieke uitkeringen). De middelen dienen te worden ingezet voor twee thema's:

1. Sport, bewegen en cultuur. Hieronder vallen het Kempisch Sport- en Beweegakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). Onder de BRC vallen zes profielen: buurtsportcoach, cultuurcoach, combinatiefunctionaris onderwijs, clubkadercoach (inclusief verenigingsmanager en sportparkmanager), beweegcoach en coördinator sport en preventie.
2. Gezondheid en sociale basis met als onderwerpen:
 - Terugdringen gezondheidsachterstanden
 - Kansrijke start
 - Mentale gezondheid
 - Aanpak overgewicht en obesitas
 - Valpreventie
 - Leefomgeving
 - OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek
 - Versterken sociale basis
 - Mantelzorg
 - Eén tegen eenzaamheid
 - Welzijn op recept

Op deze onderwerpen wordt vanaf 2024 ingezet. De activiteiten die in het kader van het Preventieakkoord en het project 'Eén tegen eenzaamheid' al in uitvoering zijn krijgen hierin ook een plek.

In 2018 zijn we gestart met Kempenbranie om het alcohol-, tabak- en drugsgebruik terug te dringen. Ook in 2024 wordt, in samenwerking met de (sport)verenigingen, uitvoering gegeven aan dit project.

Toelichting op investeringen 2024

Openbaar toegankelijk mindervalidentoilet centrum Eersel

Via een petitie hebben 140 bewoners en bezoekers van het centrum van Eersel de gemeenteraad gevraagd om een openbaar toegankelijk mindervalidentoilet in het centrum van Eersel te realiseren. De raad heeft besloten hier gehoor aan te geven. De beoogde locatie hiervoor is in de schop achter het pand Markt 26, langs het fiets-/voetpad tussen de Markt en het Areven.

Hiermee zou het doel om een kwalitatief goede en voor iedereen toegankelijke en schone openbare toiletvoorziening in het centrum van Eersel te realiseren, behaald moeten worden.

Toelichting op exploitatieposten 2024

STORM (Strong Teens - Resilient Minds)

Vanuit signalen van scholen, GGD en CJG+ en via regionale onderzoeken is gebleken dat het niet goed gaat met de mentale gezondheid en weerbaarheid van jongeren.

STORM is een netwerkaanpak van regionale partners in onderwijs en zorg (zoals voorgezet onderwijs, MBO, GGD, jeugdhulpverlening, GGZ en gemeenten), gestart in Oost-Brabant. Het Regionaal Samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs heeft vanwege de goede ervaringen met de STORM aanpak in Oost-Brabant voorgesteld om deze aanpak ook te gaan toepassen in de regio Eindhoven (dertien gemeenten). Alle middelbare scholen in deze regio hebben inmiddels hun commitment gegeven en ook de GGD heeft toegezegd prioriteit te gaan geven aan de STORM aanpak voor zover het onderdeel waarbij hun inzet noodzakelijk is.

Het doel van de STORM aanpak is mentaal gezonde jongeren, waardoor er minder sprake is van depressies en suicides of pogingen daartoe. STORM is een programma waarvan de effecten bewezen zijn.

Uitbreiding van de dorpsondersteuner Vessem

Vanaf 2018 is in Vessem een Dorpsondersteuner werkzaam voor 8 uur per week. De dorpsondersteuner die vanaf medio 2019 deze functie heeft vervuld, is per 1 april 2023 gestopt.

In overleg met de Dorpsraad is gebleken dat de complete invulling van de functie van dorpsondersteuner niet uit te voeren is op basis van 8 uur per week. Dat in de voorgaande periode wel veel is bereikt, is te danken aan de invulling van deze functie door de toenmalige dorpsondersteuner, die hierin veel extra uren vrijwillig heeft ingezet.

De wens is dan ook om bij het aantrekken van een nieuwe dorpsondersteuner het aantal uren uit te breiden van 8 naar 20 uur per week. Dit zodat de dorpsondersteuner voldoende uren heeft om de volgende taken uit te voeren:

- het opbouwen van een vertrouwensrelatie met inwoners en organisaties in Vessem;
- het opzetten van ketenzorg – samenwerkingsverband tussen formele en informele zorgpartijen, zodat zorg en welzijnsdiensten aansluiten bij de vraag en op het juiste moment en in samenhang worden aangeboden;
- het ontwikkelen van activiteiten voor ouderen en eventueel andere kwetsbare groepen;
- het stimuleren van de samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties;
- het werken aan een goede onderliggende lokale structuur, mensen met elkaar in contact brengen en het lokale verenigingsleven stimuleren om steun en medewerking te verlenen;
- het mede organiseren van activiteiten rondom gezondheid en veiligheid.

In deze begroting is bovenstaande urenuitbreiding als een éénjarige pilot opgenomen. Dit is in lijn met een soortgelijke pilot die in Steensel plaats vindt. Naar aanleiding van de pilot zal er een evaluatie plaatsvinden, waarna er een besluit wordt genomen over het definitieve aantal uren dat benodigd is om de functie van dorpsondersteuner goed te kunnen uitvoeren.

Vervoer door vrijwilligers onder de noemer van ANWB AutoMaatje

In de gemeente Eersel is een beperkte vorm van vrijwillig vervoer beschikbaar. Dit vrijwillige vervoer wordt over het algemeen ingezet voor vervoer gerelateerd aan zorg, niet voor het onderhouden van sociale contacten. In een aantal gemeenten in de regio is ANWB AutoMaatje van start gegaan. ANWB AutoMaatje is een vervoersservice waarbij vrijwillige chauffeurs minder mobiele plaatsgenoten vervoeren. De chauffeurs gebruiken daarvoor hun eigen auto. Inwoners betalen alleen een kleine onkostenvergoeding van € 0,35 per kilometer aan de vrijwillige chauffeur. De ANWB stelt kennis, software, begeleiding, training en materiaal ter beschikking. Gemeenten kunnen hierop aanhaken en een vervoersservice opzetten. De uitvoering van ANWB AutoMaatje wordt belegd bij Cordaad: zij ontvangen hiervoor een subsidie. Met ANWB AutoMaatje kunnen inwoners zo lang mogelijk, met ondersteuning, mobiel blijven en deelnemen aan het sociaal maatschappelijk verkeer.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Vrijwilligers;
2. Voorzieningen jeugd en jongeren;
3. Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten;
4. Sociaal cultureel werk;
5. Volksgezondheid.

Investerings (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Openbaar toegankelijk mindervaliden- toilet centrum Eersel	276.000	0	276.000
Totaal investeringen	276.000	0	276.000

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
STORM (Strong Teens - Resilient Minds)	23.000	0	23.000

Openbaar toegankelijk mindervalidentoilet centrum Eersel	10.000	0	10.000
Uitbreiding van de dorpsondersteuner Vessem	53.000	0	53.000
Vervoer door vrijwilligers onder de noemer van ANWB AutoMaatje	30.000	0	30.000
Totaal exploitatie	116.000	0	116.000

Exploitatie

Programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Vrijwilligers	15.858	18.650	19.060	19.160	19.160	19.160
Voorziening jeugd en jongeren	2.481.820	2.266.422	2.298.528	2.298.528	2.298.528	2.298.528
Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten	5.061.340	5.820.450	5.776.016	5.723.516	5.723.516	5.723.516
Sociaal cultureel werk	1.547.743	837.374	525.396	525.408	525.408	525.408
Volksgezondheid	857.386	992.540	945.348	930.348	930.348	930.348
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	9.964.147	9.935.436	9.564.348	9.496.960	9.496.960	9.496.960
BATEN						
Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten	170.621	141.000	193.860	141.360	317.121	310.619
Sociaal cultureel werk	620.507	213.585	97.647	97.647	97.647	97.647
Volksgezondheid	18.759	35.000	0	0	0	0
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	809.887	389.585	291.507	239.007	414.768	408.266
Saldo (baten – lasten)	-9.154.260	-9.545.851	-9.272.841	-9.257.953	-9.082.192	-9.088.694
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	296.437	423.732	366.529	366.529	366.529	366.529
Apparaatskosten	2.596.676	3.239.300	2.682.007	2.682.007	2.682.007	2.682.007
Totaal overige lasten	2.893.113	3.663.032	3.048.536	3.048.536	3.048.536	3.048.536
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	48.828	0	0	0	0	0
Totaal overige baten	48.828	0	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-11.998.545	-13.208.883	-12.321.377	-12.306.489	-12.130.728	-12.137.230

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Vrijwilligers

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Voorzieningen jeugd en jongeren

Binnen deze productgroep is sprake van een negatieve afwijking van € 32.106,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt voor het merendeel veroorzaakt door een mutatie in het budget voor jeugdhulp met betrekking tot het project STORM (€ 23.173,- negatief), zoals deze aan u is gerapporteerd in de voorjaarsnota 2024-2027. De overige afwijkingen betreffen diverse kleine mutaties met een saldo van € 8.933,- en heeft onder andere betrekking op indexering van budgetten, en extra uitgaven voor belastingen en verzekeringen.

Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten

Binnen deze productgroep is per saldo sprake van een positieve afwijking van € 97.294,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door:

- Het project AutoMaatje vervoer door vrijwilligers € 30.000,- negatief, zoals opgenomen in de voorjaarsnota 2024-2027;
- Cliëntondersteuning inkomenoverdracht overige instellingen € 53.360,- positief;
- Aanpassing sociale uitkering bij WMO woonvoorzieningen conform begroting MD € 50.000,- positief;

- Zorggerelateerde welzijnsvoorziening € 48.000,- positief door eenmalige dekking in 2023 vanuit de Algemene Uitkering;
- Indexeringen van diverse posten € 25.318,- negatief;
- Divers € 1.252,- positief.

Sociaal cultureel werk

Binnen deze productgroep is sprake van een positieve afwijking van € 196.040,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door:

- de incidentele gelden met betrekking tot de energiearmoede die in 2023 zijn verstrekt. Per saldo € 218.000,- positief;
- Indexeringen van diverse posten € 14.093,- negatief;
- Verzekeringen en belastingen € 8.924,- negatief;
- Diverse kleine mutaties. Per saldo € 1.057,- positief.

Volksgezondheid

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- [Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026](#)
- [Toekomstbestendig accommodatiebeleid 2017-2020, 'Het belang van contact'](#) (verlengd t/m 2023)
- [Meerjaren Beleidskader Jeugdhulp de Kempen 2020 – 2023](#) (verlengd 2024 en 2025)
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Eersel 2019](#)
- [Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Eersel 2022](#)
- Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026
- [Participatieprogramma 'Dorpen maken het verschil'](#)

2. Onderwijs

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Als gemeente de mogelijkheid scheppen om onderwijs te volgen in gebouwen die aan de minimale eisen van wet- en regelgeving voldoen en in nabijheid van de woonomgeving”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

ONDERWIJS / LEERPLICHT

Indicator	Realisatie	Norm
12. Absoluut verzuim <i>(verplicht)</i> <i>Aantal per 1.000 leerlingen (bij absoluut verzuim is een leerling niet ingeschreven op school)</i>	2022 Eersel: 10,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 4,5	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? De leerplichtambtenaar controleert intensief of leerplichtigen ingeschreven staan op een school. Daarnaast zet de leerplichtambtenaar samen met het Doorstroompunt (voorheen: RMC) voor voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in op afspraken tussen het voortgezet onderwijs (VO) en MBO ter voorkoming van absoluut verzuim. De stijging wordt veroorzaakt doordat de uit Oekraïne afkomstige leerlingen niet meteen na aankomst in Nederland op een school waren ingeschreven. Als er meer dan 14 dagen geen schoolinschrijving zichtbaar is in het systeem, wordt dit automatisch als Absoluut Verzuim geregistreerd.		
Indicator	Realisatie	Norm
13. Relatief verzuim <i>(verplicht)</i>	2022 Eersel: 6 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 18 2021 Eersel: 2	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Aantal per 1.000 leerlingen (bij relatief verzuim is een leerling ongeoorloofd afwezig)	Gemeenten tot 25.000 inwoners: 14	
Wat gaan we daarvoor doen? De leerplichtambtenaar beperkt verzuim zoveel mogelijk door: <ul style="list-style-type: none"> - een goede leerplichtadministratie; - intensieve contacten met scholen, leerlingen/ouders, (keten)partners; - regionale samenwerking. 		
Indicator	Realisatie	Norm
14. Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) <i>(verplicht)</i>	2021 Eersel; 1,1% Gemeenten tot 25.000 inwoners 1,5%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020 Eersel; 1,1% Gemeenten tot 25.000 inwoners 1,3%	
Wat gaan we daarvoor doen? De leerplichtambtenaar en het Doorstroompunt (voorheen: RMC) voeren wettelijke taken uit om de voortijdig schoolverlaters in kaart te brengen, te volgen en te begeleiden naar school, werk, een combinatie van beiden of hulpverlening. Het Doorstroompunt werkt daarvoor samen met 21 gemeenten in de regio.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Onderwijshuisvesting van primair, voortgezet en speciaal onderwijs

De gemeente heeft zorgplicht voor nieuwbouw en uitbreiding van onderwijshuisvesting voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Daaronder vallen ook constructiefouten en herstel in geval van bijzondere omstandigheden. Er is een wetwijziging op handen waarin het begrip renovatie wordt toegevoegd aan de voorzieningen in de huisvesting waar de gemeente voor verantwoordelijk is. De beoogde streefdatum voor de inwerkingtreding van de wetwijziging is 1 januari 2025. Renovatie wordt meegenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs gemeente Eersel. Uitvoering vindt plaats zoals beschreven in het geactualiseerde IHP, welke eerste kwartaal 2024 wordt vastgesteld. Kleinere en grotere huisvestingsvraagstukken uit dit IHP worden vanaf dit jaar opgepakt conform de daarin opgenomen planning c.q. prioritering.

Voor- en vroegschoolse educatie (vve)

De kinderopvangaanbieders die gesubsidieerde plaatsen in het peuterprogramma aanbieden aan peuters met een indicatie (de doelgroepkinderen) moeten sinds 2021 wettelijk een aanbod kunnen doen van zestien uur per week. Voor 'niet-doelgroepkinderen' geldt een aanbod van acht uur per week.

De gemeente Eersel is vanaf 1 januari 2021 een raamovereenkomst aangegaan met Nummereen voor de duur van 2,5 jaar met eenmaal de optie tot verlenging met één jaar. Dat betekent dat er medio 2024 een verlenging nodig is.

DigiTaalhuis

We streven naar een inclusieve samenleving waarbij iedereen mee kan doen. We willen de basisvaardigheden van onze inwoners versterken om hun zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie en doorstroom naar werk of kans op behoud van werk te vergroten. Een gedegen en integrale regionale aanpak van laaggeletterdheid versterkt de sociale basis en draagt bij aan het tegengaan van een tweedeling in de maatschappij. Laaggeletterdheid is een probleem dat een consistente aanpak en een lange adem vergt. In onze gemeente heeft de afgelopen drie jaar (2021, 2022 en aansluitend verlengd tot 2023) het DigiTaalhuis als pilot gedraaid. Het DigiTaalhuis is een samenwerkingsverband van lokale organisaties die in opdracht van en samen met de gemeente werkt aan een integrale aanpak van laaggeletterdheid en andere basisvaardigheden. Vanaf 2024 komt de regisseursrol voor wat betreft de aanpak van laaggeletterdheid bij elke gemeente te liggen. Wij willen het DigiTaalhuis in lijn met de andere Kempengemeenten ook structureel in de begroting opnemen vanaf 2024, waardoor een belangrijk deel van onze taken op het gebied van de

aanpak van laaggeletterdheid belegd is bij een organisatie die inmiddels een regionaal netwerk heeft opgebouwd en al vele inwoners succesvol naar een passend onderwijsaanbod heeft begeleid.

Toelichting op exploitatieposten 2024

Volwasseneneducatie

De contactgemeenten ontvangen via de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) budget voor de (regionale) aanpak van volwasseneneducatie en laaggeletterdheid. De gemeente Eindhoven is de contactgemeente voor onze regio en vervult een centrale rol als regisseur. Vanaf 2024 komt de regisseursrol voor wat betreft de aanpak van laaggeletterdheid bij elke gemeente te liggen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Wettelijke onderwijstaken;
2. Lokaal onderwijs;
3. Volwasseneneducatie.

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Volwasseneneducatie	20.000	0	20.000
Totaal exploitatie	20.000	0	20.000

Exploitatie

Programma: Onderwijs en educatie						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Wettelijke onderwijstaken	872.607	1.262.650	1.337.103	1.362.100	1.387.100	1.387.100
Lokaal onderwijs	93.280	88.000	103.500	103.500	103.500	103.500
Volwasseneneducatie	11.096	24.988	26.532	26.532	26.532	26.532
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	976.983	1.375.638	1.467.135	1.492.132	1.517.132	1.517.132
BATEN						
Wettelijke onderwijstaken	180.649	127.131	124.237	126.180	130.197	132.239
Lokaal onderwijs	73.480	64.000	79.500	79.500	79.500	79.500
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	254.129	191.131	203.737	205.680	209.697	211.739
Saldo (baten – lasten)	-722.854	-1.184.507	-1.263.398	-1.286.452	-1.307.435	-1.305.393
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	168.746	179.963	185.585	185.585	185.585	185.585
Kapitaallasten	506.498	534.313	473.291	473.291	473.291	473.291
Totaal overige lasten	675.244	714.276	658.876	658.876	658.876	658.876
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	18.000	419.943	365.800	365.800	365.800	365.800
Totaal overige baten	18.000	419.943	365.800	365.800	365.800	365.800
Saldo programma (baten – lasten)	-1.380.098	-1.478.840	-1.556.474	-1.579.528	-1.600.511	-1.598.469

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Wettelijke onderwijstaken

Binnen deze productgroep is sprake van een negatieve afwijking van € 77.347,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door:

- Toevoeging reserve integraal huisvestingsplan € 25.000,- negatief conform voorjaarsnota 2023-2026.
- Indexeringen van diverse posten € 33.419,- negatief;
- Verzekeringen, belastingen en OZB verhogingen € 26.662,- negatief;
- Vrijvallen ruimtes onderwijs waardoor huuropbrengsten verminderen, € 10.766,- negatief;
- Incidentele kosten voorzieningen openbaar onderwijs in 2023, € 21.000,- positief;
- Raming glasschade vandalisme voortgezet onderwijs € 2.500,- negatief.

Lokaal onderwijs

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Volwasseneneducatie

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs gemeente Eersel 2024-2038
- [Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Eersel 2015](#)
- [Regionale ambtsinstructie leerplicht/RMC gemeente Eersel 2019](#)
- [Verordening Leerlingenvervoer gemeente Eersel 2021](#)
- [Beleidsregels leerlingenvervoer 2022](#)

3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: “Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor huidige en toekomstige bewoners”.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

EEN GEDIFFERENTIEERD WONINGAANBOD VOOR VERSCHILLENDE DOELGROEPEN

Indicator	Realisatie	Norm
15. Demografische druk <i>(verplicht)</i> % van de som van het aantal personen van 0-20 jaar en ≥ 65 jaar in vergelijking tot de personen van 20 tot 65 jaar	2022 Eersel: 76,9% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 80,2% 2021 Eersel: 75,9% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 79,6%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

- Zoveel mogelijk diverse woningtypen aanbieden;
- Om te borgen dat er voldoende betaalbare woningen worden gebouwd, moet elk plan in principe minimaal 37% sociaal (huur- en koop te bevatten)¹.

Indicator	Realisatie	Norm
16. Nieuw gebouwde woningen <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 woningen	2022 Eersel: 7,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 8,9 2021 Eersel: 11,9 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 8,7	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

Over de komende 10 jaar is het gemiddeld aantal woningen per jaar dat opgeleverd wordt 120. Dat is ongeveer 13,4 per 1.000 woningen.

Indicator	Realisatie	Norm
-----------	------------	------

¹ Raadsbesluit 27 september 2022 over het woningbouwprogramma.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
17. Gemiddelde WOZ waarde <i>(verplicht)</i> Duizend euro	2022 <i>(voorlopig)</i> Eersel: 397 Nederland: 317 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 344 2021 Eersel: 348 Nederland: 290 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 314	Norm: n.v.t.
Wat gaan we daarvoor doen? In het woningbouwprogramma is een groot aandeel betaalbare sociale woningen opgenomen, waardoor de gemiddelde WOZ waarde zal gaan dalen.		
Indicator	Realisatie	Norm
18. Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden <i>(verplicht)</i> In euro's	2022 Eersel: 670 Gemeenten tot 25.000 inwoners: niet bekend 2021 Eersel: 626 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 776	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Indicator	Realisatie	Norm
19. Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden <i>(verplicht)</i> In euro's	2022 Eersel: 818 Gemeenten tot 25.000 inwoners: niet bekend 2021 Eersel: 769 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 861	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Indicator	Realisatie	Norm
20. Aantal nieuwe woningen <i>(eigen indicator)</i> Aantal te realiseren woningen en in aanbouw te nemen woningen	2022 Eersel: 65 2021 Eersel: 113	Norm: Te bouwen tussen 2022-2032 1.210 woningen (geschatte 120 woningen per jaar)
Wat gaan we daarvoor doen? Voor een specificering van het aantal woonbouwprojecten, zie "Toelichtingen op ontwikkelingen/ speerpunten 2024".		

EEN HOOGWAARDIG WOON- EN VERBLIJFSKLIMAAT IN EEN AANTREKKELIJKE GROENE GEMEENTE		
Indicator	Realisatie	Norm
21. Goed onderhouden groen <i>(eigen indicator)</i> Percentage inwoners dat vindt dat perken, plantsoenen en parken goed zijn onderhouden	2022 Eersel: 56% Nederland: 50% 2020 Eersel: 61% Nederland: 59%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? - Conform bestek en werkomschrijvingen het onderhoud uitvoeren;		

- In 2021 is het Plan Bos & Boom gestart. Het plan heeft een looptijd tot 2031. Dit leidt tot een verdere vergroening van onze gemeente.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Plan Bos & Boom

In 2021 heeft de gemeenteraad het Plan Bos & Boom vastgesteld. Dit plan heeft een doorlooptijd van tien jaar, jaarlijks wordt het budget aangevuld. In 2030 willen we 400.000 extra bomen in de gemeente hebben. Dat doen we door nieuw bos en ecologische verbindingzones aan te leggen, houtsingels te planten en lanen en parken aan te vullen met bomen, maar ook door particuliere grondeigenaren te stimuleren om meer bomen te planten. Dit versterkt het groene karakter van onze gemeente, zorgt voor meer kansen voor natuur en helpt ons om CO2 vast te leggen.

Omgevingsplan

In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden voor aanpassingen in de ruimtelijke regelgeving is soms een wijziging van het Omgevingsplan noodzakelijk. Het Omgevingsplan is de opvolger van de verschillende bestemmingsplannen en delen van verordeningen die bepalingen hebben ten aanzien van de fysieke leefomgeving. De werkwijze is wezenlijk anders dan de huidige systematiek, omdat er maar één omgevingsplan is. De eerste jaren hebben we nog geen Omgevingsplan dat volledig voldoet aan de Omgevingswet. Voornamelijk is in 2026-2027 voorzien in een grootschalige aanvullingsslag voor een integraal Omgevingsplan voor de gemeente Eersel.

Een gedifferentieerd woningaanbod voor verschillende doelgroepen

Aantal te realiseren woningen

De druk op de woningmarkt loopt steeds verder op. Er is vooral behoefte aan betaalbare (sociale) woningen zowel onder starters als onder senioren. In de koopsector betekent dit woningen onder de € 220.000,-. Ook in de middeldure koop (tot een bedrag van € 370.000,-) is er een tekort aan woningen.

Op dit moment denken we dat we in de komende vijf jaar gemiddeld 120 woningen per jaar op gaan leveren. Dit aantal is gebaseerd op de plannen die nu op dit moment lopen. Met de uitwerking van de woningbouwopgave kan dit echter hoger komen te liggen. We realiseren in woningbouwplannen zoveel mogelijk diverse woningtypen volgens het door de gemeenteraad op 27 september 2022 vastgestelde woningbouwprogramma.

Uitwerking woningbouwopgave

De gemeente Eersel wil invulling geven aan de woningbouwopgave voor haar kernen door voldoende divers woningaanbod te realiseren in een frequent afzettempo. Hierbij rekening houdend met de demografische druk in de gemeente.

In de nota grondbeleid is aangegeven dat de gemeente Eersel bij locatieontwikkeling altijd een regierol voert. Op die manier willen we voldoende sturing en grip houden op wat er binnen de gemeentegrenzen wordt gebouwd. We willen het reeds ingezette proces van cyclisch bouwen de komende jaar voortzetten. Uiteindelijk streven we naar een agenda waarmee we de komende tien jaar cyclisch kunnen bouwen en waarbij plannen in een logische volgorde in de tijd worden gerealiseerd met oog voor kwaliteit en kwantiteit.

Afwegingskader om woningbouwlocaties te prioriteren

Het accent van woningbouw is verschoven van nieuwbouw naar 'vernieuwbouw'. Dit is een van de richtinggevende principes uit de Brabantse Agenda Wonen, waarbij het accent ligt op duurzame verstedelijking. Het betekent ook dat we het woningbouwprogramma optimaal inzetten op (toekomstige) binnenstedelijke locaties – inbreiden, herstructureren en transformeren. En we zetten in op het herbestemmen van leegstaand en leegkomend kantoor-, winkel- en ander vastgoed. Dit beide met als uitgangspunt dat zorgvuldig ruimtegebruik voor zuinig ruimtegebruik gaat.

In 2019 zijn we gestart met het traject cyclisch bouwen. Er zijn ruim vijftig locaties in beeld gebracht binnen al onze kernen. Daarmee is inzichtelijk waar alle potentiële ontwikkellocaties zich bevinden. Op basis van een multicriteria-analyse is een afwegingskader opgesteld voor de prioritering van de mogelijke ontwikkelingen. Vervolgens hebben we voor de top 25 locaties een vervolgonderzoek uitgevoerd waarbij we de stedenbouwkundige mogelijkheden van de locaties hebben verkend en waarbij we gekeken hebben naar de milieubelemmeringen en de financiële haalbaarheid. Op basis daarvan zijn er gesprekken gevoerd met grondeigenaren en WSZ om de verdere planvorming en realisatie van nieuwe initiatieven te bespreken. Dit leidt tot de realisatie van diverse plannen.

We zien dat het traject cyclisch bouwen geen statisch maar een dynamisch traject is. Er vallen locaties af bijvoorbeeld omdat een grondeigenaar geen interesse heeft in een transformatie van zijn locatie of omdat bijvoorbeeld vanuit een kwalitatieve benadering transformatie van een locatie naar woningbouw onvoldoende opbrengsten genereert, waardoor de ontwikkeling van een locatie niet rendabel is. Er komen ook locaties bij, omdat grondeigenaren of andere initiatiefnemers zich melden bij de gemeente, omdat ze in aanmerking willen komen voor transformatie van hun locatie naar woningbouw. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de locatie van Scandinavian Tobacco Group.

Op basis van dit hele proces is inmiddels ook duidelijk dat er binnen de kernen onvoldoende woningbouw mogelijkheden zijn. Daarom wordt er ook gekeken naar logische en aanvaardbare locaties voor uitbreiding. Hierbij kijken we breder dan alleen de zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling, omdat deze niet altijd even logisch zijn om te ontwikkelen. In 2022 is de Ruimtelijke visie woonuitbreidingen Eersel door de gemeenteraad vastgesteld. In mei 2023 is een afwegingskader voor uitbreidingsgebieden vastgesteld. Hiermee worden de verschillende potentiële uitbreidingsgebieden tegen elkaar afgewogen. Zodra het woningbouwprogramma het toelaat, ontwikkelen we de meest kansrijke woningbouwlocaties aan de randen van onze kernen.

Duizel-Noord 1^e en 2^e fase

Aan de noordzijde van Duizel hebben we een uitbreidingsplan ontwikkeld voor de bouw van circa zeventig woningen in de eerste fase. Deze fase is inmiddels volledig gereed.

Voor de tweede fase is ook een bestemmingsplan vastgesteld voor de bouw van circa zeventig woningen. Deze fase bestaat uit een gemêleerd programma met onder andere 28 sociale huur- en koopwoningen (KoopGarant) en levensloopbestendige woningen. Het terrein is in 2023 bouwrijp gemaakt en in het tweede kwartaal 2023 zijn de eerste woningen in aanbouw genomen. Een aantal vrije sector woningen zijn nog niet verkocht.

Postels Huufke, Vessem

Het bestemmingsplan is vastgesteld in november 2020. In 2022 zijn de woningen in het plan verkocht. In 2023 is het plan bouwrijp gemaakt en is gestart met de bouw van de woningen.

Koemeersdijk, Wintelre

Het plan Koemeersdijk 1^e fase is gelegen ten noorden van de Slikdijk en voorziet in een divers woningbouwaanbod. Deze fase van het plan is gereed en woonrijp gemaakt.

De 2^e fase van het plan biedt ruimte voor de bouw van maximaal 39 woningen met een gedifferentieerd programma waaronder 40% sociale koop en of huurwoningen. In 2022 heeft de verkoop van deze woningen plaatsgevonden en is het terrein bouwrijp gemaakt. In 2023 is gestart met de bouwwerkzaamheden.

Rosheuvel, locatie Verstappen, Eersel

Voor deze locatie is in 2023 gestart met de bouw van 28 woningen. Er worden elf sociale woningen, negen tussen/hoekwoningen, zes tweekappers en twee vrijstaande woningen gebouwd. In 2024 worden deze woningen opgeleverd.

Nieuwstraat 100, Eersel

Het betreft de realisatie van een kleinschalig wooncluster van een twintigtal zelfstandige appartementen, één appartement voor inwonend verzorgingsechtpaar en gemeenschappelijke ruimten voor activiteiten. De doelgroep voor de zorgappartementen bestaat uit senioren aan wie zorg verleend wordt vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De bestemmingsplanprocedure is in 2023 opgestart. In 2024 wordt gestart met de bouw.

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

De gemeente vangt sinds 2022 vluchtelingen uit Oekraïne op. De gemeente heeft circa 130 plaatsen voor vluchtelingen in gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast zijn circa dertig personen opgevangen bij particulieren. Er wordt rekening mee gehouden dat de opvang nog langere tijd nodig zal zijn. Voor hoelang is niet concreet aan te geven, omdat dit samenhangt met de veiligheidssituatie in Oekraïne en de mogelijkheid tot terugkeer. Voor Eersel ontstaat in 2025 een probleem als de overeenkomsten voor het gebruik van enkele panden aflopen. In 2024 moet opnieuw worden gezorgd voor locaties waarin deze aantallen gehuisvest kunnen worden. De kosten voor aankoop/huur en het geschikt maken van locaties en de kosten voor ondersteuning, in de breedste zin van het woord, zullen voldoende zijn. Vanuit het Rijk is de toezegging gedaan dat gemeenten redelijkerwijs gecompenseerd zullen. Dit is inclusief de personele capaciteit die hiervoor wordt ingezet.

Een hoogwaardig woon- en verblijfsklimaat in een aantrekkelijke groene gemeente

Woondeal

In 2023 is de Woondeal Zuidoost-Brabant vastgesteld. Met de woondeal versterken we onze samenwerking in volkshuisvesting. De woningbouwprogrammering per regio en gemeente stellen we vast. Iedereen weet dan hoeveel, voor wie en waar er gebouwd kan worden. Corporaties en marktpartijen weten wat ze kunnen bouwen. We zullen vaker contact hebben om knelpunten op te lossen en om de woningbouw te versnellen. Alle partijen, Rijk, provincie, gemeente, corporaties, maar zeker ook de marktpartijen leveren hun aandeel. Met de woondeals nemen we samen de regie op de volkshuisvesting. De Woondeal is een start van een langjarige samenwerking om de woningbouwproductie in onze regio te vergroten. In 2024 werken we aan het 'uitvoeringsprogramma' en gaan we verder aan de slag met concrete projecten.

Regionale woonvisie en vertaling naar lokaal uitvoeringsprogramma

Op 12 maart 2019 is de Kempische visie op Wonen 2019-2023 vastgesteld. De speerpunten zijn grotendeels uitgewerkt:

1. Versnellen van de bouwproductie op een zorgvuldige manier;
2. Behoud van betaalbaar wonen;
3. Zorg voor elkaar faciliteren;
4. Klaar voor de toekomst;
5. Wonen én werken.

In 2023 wordt de Kempische visie op Wonen geactualiseerd. Besluitvorming is voorzien voor 2024.

Uitvoering woonbeleid

De Wet goed verhuurderschap is op 1 juli 2023 in werking getreden. Met deze wet kunnen ongewenste verhuurpraktijken worden tegengegaan en woningzoekenden, huurders en arbeidsmigranten worden beschermd. We hebben er wettelijke taken bij gekregen. De wet introduceert verschillende instrumenten, waaronder (basis)normen voor goed verhuurderschap, de bevoegdheid om verhuurdervergunningen te introduceren en de mogelijkheid voor gemeenten om het beheer van een woning over te nemen. Als gemeente moeten we lokale wetgeving voorbereiden. Daarnaast monitoren we diverse woonthema's, zoals de toewijzing van woningen aan inwoners uit de eigen gemeente en de verkoop van woningen aan investeerders. Deze thema's komen ook terug in de nieuwe wet.

Omgevingsvisie 3.0

In 2023 is in het kader van het werken met de Omgevingswet gestart met de Omgevingsvisie 3.0. Hierbij komen thema's aan bod die nog niet in de Omgevingsvisie 2.0 opgenomen waren en wordt een participatietraject opgestart. In 2024 wordt verder gewerkt aan de Omgevingsvisie 3.0. Hierin wordt ook de Ruimtelijke visie woonuitbreidingen meegenomen.

Bestuursopdracht vervolg ontwikkelstrategie de Kempen

Halverwege 2023 is de Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen in de Kempengemeenten vastgesteld. De uitvoering van deze bestuursopdracht krijgt in 2024 een vervolg. In 2023 is de inventariserende fase afgerond. Hierbij is inzichtelijk gemaakt wat de schaa sprong concreet betekent voor de Kempen en welke beleidsuitgangspunten van toepassing zijn in de volgende fasen (stap 1). Ook is in 2023 gestart met een participatietraject om duidelijk te krijgen wat de kracht van de Kempen op het gebied van brede welvaart inhoudt (stap 2). Beiden vormen input om in 2024 de denkrichtingen uit de Ontwikkelstrategie de Kempen (2021) om te zetten in scenario's (stap 3), waaruit vervolgens een voorkeursscenario komt (stap 4). De verdere uitwerking daarvan (stap 5) zal doorlopen in 2025.

Groenvoorzieningen

Onderhoud groen binnen de kom

Het onderhoud van het groen binnen de kom van Eersel wordt gedaan door KempenPlus. In grote lijnen wordt dit werk binnen de gestelde kaders uitgevoerd, maar de laatste paar jaar was het lastig het onderhoud op niveau te blijven uitvoeren. Dit komt doordat KempenPlus als gevolg van de Participatiewet steeds minder personeel ter beschikking heeft. Om deze reden hebben we het werkaanbod voor KempenPlus aangepast. Het maaien van gazons en het groenonderhoud van Vessem en Wintelre wordt nu per 1 januari 2022 uitgevoerd door een marktpartij.

Vervanging groen

Jaarlijks worden een aantal groenvervangingsprojecten opgestart, zo ook in 2024. Het gaat hierbij om openbaar groen waarvan de onderhoudskosten te hoog zijn, dat niet meer aantrekkelijk is en wat overlast veroorzaakt door bijvoorbeeld boomwortels. Bij het bepalen van de nieuwe inrichting kijken we naar praktische toepasbaarheid, aanleg- en onderhoudskosten, waarde voor beleving, natuur en biodiversiteit, en wensen van

bewoners. Ook houden we rekening met een veranderend klimaat. Bij voorkeur kiezen we een variëteit van vaste planten; kleurrijk en biodivers.

Boombeleid

In 2023 heeft uw raad het bomenbeleidsplan 2023-2033 vastgesteld. De oude plannen stammen uit 2013 en sluiten niet meer aan op de huidige wensen en werkwijzen. Als vervolg hierop schrijven we ons bomenbeheerplan. Hierin staan de beheermaatregelen en jaarlijkse programma's. Eventuele financiële consequenties betrekken we bij de begroting 2025 en volgende.

Behoud en versterking natuur, landschap en biodiversiteit

Landschap

De gemeente beheert zelf ongeveer 48 hectare aan landschapselementen. In 2021 zijn we gestart met een herstelplan voor deze elementen. Rondom Wintelre zijn in 2021 en 2022 vrijwel alle landschapselementen opgeknapt. Hier liggen ook de meeste (± 75%). In 2023 richten we ons op het gebied rondom Vessem. In 2024 gaan we aan het werk rondom Eersel en Steensel. De volgende stap is om het beheer onder te brengen bij de aanliggende grondeigenaren en zo de omgeving te betrekken bij ons landschap. Wij onderzoeken de mogelijkheden hiertoe in het verlengde van het beheerplan dat we regionaal opstellen in het kader van de gebiedsontwikkeling Levende Beerze.

Daarnaast nemen we deel aan de Stimuleringsregeling Landschap (Stila). Hiermee worden grondeigenaren gestimuleerd om wandelpaden aan te leggen, op hun percelen maatregelen te treffen voor natuur- en landschapsbehoud en om maatregelen te treffen voor klimaatadaptatie. Jaarlijks dragen wij € 25.000,- bij via deze regeling, waarvan het bedrag door de provincie wordt verdubbeld. Uitvoering van deze regeling gaat via het provinciale subsidieloket. De regeling is onlangs tot en met 2025 verlengd. Wij hebben ons hiervoor opnieuw ingeschreven.

Vogelakkers

Na een proef van zes jaar hebben we in 2023 ± vijf hectare landbouwgrond definitief omgevormd tot vogelakkers. Deze vijf hectare hebben we uit ons landbouwareaal onttrokken en intern afgerekend. Deze vogelakkers zien er niet alleen erg mooi uit, maar zijn ook erg belangrijk voor allerlei soorten boerenlandvogels. In de winter vinden grote groepen vogels hier voedsel. De akkers zaaien we jaarlijks in met een mengsel van diverse bloeiende en zaadvormende planten. Dit doen we samen met de enthousiaste vrijwilligers van Vogelwerkgroep De Kempen.

Bos- en natuurgebieden

Onze gemeente bestaat voor ongeveer 25% uit bos- en natuurgebieden. Een groot deel daarvan beheren we zelf. Deze gebieden bieden rust en ruimte om te fietsen en te wandelen. Ook bieden deze gebieden een tehuis aan vele verschillende dier- en plantensoorten. Tegelijkertijd zijn onze bossen een groeiplaats voor het meest duurzame bouw materiaal: hout. Zo combineren we een mooie leefomgeving met een duurzame toekomst. Deze gebieden beheren we kostenneutraal.

Doorlopende projecten groen in 2024

Omschrijving	Begroot	Voltooid	Toelichting
Aanvulling uitvoering integraal beleidsplan Groen Loont	2020	2024	Krediet afsluiten na 2024
Incidentele maatregelen recreatie	2021	2025	
Herstelmaatreg. landschapselementen	2021	2024	Krediet afsluiten na 2024
Plan Bos en Boom 1 ^e fase exclusief grond	2021	2031	
Plan Bos en Boom 1 ^e fase (grond)	2022	2031	
Opstellen bomenbeleid- en beheerplan	2022	2024	Beheerplan wordt opgesteld
Actieplan Eikenprocessierups (EPR)	2020	2023	Beheersbaar, krediet afsluiten na 2023
Extra afvalbakken en extra capaciteit	2023	2024	

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen, voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Toelichting doorlopende groen projecten

Aanvulling uitvoering integraal beleidsplan Groen Loont

Met dit projectkrediet is de bosnota opgesteld, zijn bosplantsoenen hersteld en hebben we beheermaatregelen voor de EVZ's (Ecologische VerbindingsZones) kunnen uitvoeren. Dit projectkrediet is indertijd éénmalig beschikbaar gesteld bij het ontbreken van structurele middelen voor beheer in de exploitatiebegroting. In de exploitatiebegroting 2024 zijn nu alle noodzakelijke beheerposten opgenomen. Met het restantkrediet gaan we in 2024 nog het groen langs dorpsranden herstellen. Eind 2024 sluiten we het krediet af.

Incidentele maatregelen recreatie

Dit krediet is in 2021 beschikbaar gesteld voor maatregelen voor aanleg en herstel van fietscrossroutes, loslooproutes, informatieborden, ver- en gebodsborden. Tevens benutten we dit krediet voor maatregelen tegen het (motor)"crossen in de bossen". We plaatsen obstakels, slagbomen en rasters met de juiste bebording t.b.v. handhaving. Rondom Steensel zijn de werkzaamheden afgerond en zien we ook dat het (motor)crossen in de bossen daar is verminderd. Dit heeft zich nu verplaatst naar de bossen tussen Buikheide en Groot en Kleinmeer. In 2023 gaan we ook hier de noodzakelijke fysieke maatregelen nemen. Dit in- en na overleg met onze ingehuurde groene BOA. Inmiddels hebben wij al ervaren dat geplaatste obstakels en bebording vernield worden. Hiervoor zullen we blijvend middelen voor herstel nodig hebben.

Herstel landschapselementen

In 2021 en 2022 zijn de LSE's rondom Wintelre opgeknapt. In 2023 hebben we ons gericht op het gebied rondom Vessem. In 2024 gaan we aan het werk rondom Eersel en Steensel.

Procedures ruimtelijke plannen

In de voorgaande jaren zijn meerdere particuliere ontwikkelingen geïnitieerd en herstructureringslocaties onderzocht. In hoeverre dit in 2024 leidt tot ruimtelijke procedures, is op dit moment nog niet bekend.

Eersel-West

De raad heeft in april 2021 ingestemd met het stedenbouwkundig plan Eersel West. Vervolgens is een start gemaakt met het voorbereiden van de planologische procedure, die naar verwachting in 2024 wordt afgerond. In het plangebied komen maatschappelijke en dienstverlenende functies.

Transitie landelijk gebied, gebiedsontwikkeling Levende Beerze en Levende Run

Sinds 2010 zijn de gemeenten Eersel en Oirschot samen bezig met de gebiedsontwikkeling van de Levende Beerze. Samen met Provincie Noord Brabant, Waterschap de Dommel, Brabants Landschap, ZLTO, bewoners van het gebied en diverse beheerorganisaties veranderen we het gebied en proberen het beheer en instandhouding te verankeren in de samenleving. Dit project/proces geldt provinciaal inmiddels als voorbeeldproject. Daaropvolgend zijn nieuwe (deel)projecten en nieuwe gebiedsprocessen ontstaan. In 2021 is in navolging van de Levende Beerze een Interbestuurlijk Programma (IBP) geld vrijgekomen om in het stroomgebied van de Run een vergelijkbaar gebiedsproces te starten: de Levende Run.

Doorlopende transitieprojecten in 2024

Omschrijving	Begroot	Voltooid	Toelichting
Ecologische verbindingzone Run	2016	2025	Projectleiding WS Dommel
Gebiedsontwikkeling Levende Run	2021	2031	
Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze	2010/14	2023	Medio 2023 nieuw project IBP en GGA
IBP proeftuinen in de Kempen	2021	2025	Eersel penvoerder 14 deelprojecten

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Toelichting doorlopende landschapsprojecten

Ecologische verbindingzone Run

Waterschap de Dommel is al geruime tijd bezig met de uitvoering van het beekherstel van de Run tussen het riviertje de Dommel en het buurtschap Schadewijk. Dit ingevolge van de Kader Richtlijn Water. Het gedeelte tussen de Dommel en Grootgoor werd in 2022 voltooid. Op dit moment is het waterschap bezig met de voorbereiding van de werkzaamheden tussen Grootgoor en Schadewijk. De RO-procedures voor deze grote ruimtelijke aanpassingen zijn in afronding. De inspraak is geweest en het BP zal voor 1 januari 2024 zijn gepubliceerd. De verwachting is dat het werk de 2^e helft van 2024 kan starten.

Eersel heeft een aantal landschapselementen in dit uitvoeringsplan ondergebracht (bruggetjes, uitzichtpunt, elzensingels, fietsroutes en -parkeerplaatsen). Deze bijdrage betalen we straks deels uit het bovenstaande krediet. Voor onze bijdrage in de bruggetjes en het uitzichtpunt zijn aparte kredieten beschikbaar (zie programma 6). Voor deze landschapselementen verwachten we nog subsidie te krijgen in het kader van het gebiedsakkoord N69. Hiervoor hebben wij in 2021 cofinancieringsverklaringen bij de provincie afgegeven.

Gebiedsontwikkeling Levende Run

Zie tekst GGA-Kempenland-West.

Gebiedsontwikkeling Levende Beerze

Eind 2023 wordt de herinrichting van het beekdal van de Kleine Beerze en de inrichting van 7 ha "Dorp aan de Beek" voltooid. Dit is een samenwerkingsproject van Waterschap de Dommel, Brabants Landschap en Eersel. Dit had een jaar eerder opgeleverd moeten zijn, maar heeft vertraging opgelopen door de aanwezigheid van een beschermde diersoort. Beide uitvoeringsprojecten maken deel uit van het gebiedsontwikkeling de Levende Beerze. Op Eersels grondgebied zitten ook nog een tweetal ruimtelijke projecten:

- **Natuurontwikkeling:** Dit betreft een grondportefeuille van Provincie Noord Brabant voor het toevoegen van 248 hectare landbouwgrond aan het NatuurNetwerk Brabant (NNB) rondom Vessem en Middelbeers (waarvan 110 hectare Ondernemende Natuur Netwerk Brabant). Iets meer dan de helft van deze ambitie is behaald.
- **Gebiedsontwikkeling Donk:** Dit betreft het stimuleren/faciliteren van natuurontwikkeling en beperkte, landschappelijk goed ingepaste woningbouw in en rondom het buurtschap Donk. De verwachting is dat de omgevingsplanprocedure voor de vijf initiatieven in dit gebied nog in 2023 is opgestart.

Daarmee stopt ook deze samenwerking in deze gebiedsontwikkeling. De uitvoeringscommissie Levende Beerze wordt eind 2023 opgeheven en de resterende ambities worden doorgegeven naar de stuurgroep GGA (Gebied Gerichte Aanpak) Kempenland West.

GGA Kempenland West

De ruimtelijke opgave is in de afgelopen jaren flink groter geworden. Denk hierbij aan klimaat (verdroging), energietransitie, transitie landbouw en stikstofdepositie. Dit vraagt een gebied overstijgende aansturing van deze nieuwe vraagstukken. Dit is door de Provincie ondergebracht bij de GGA Kempenland West. De door het Rijk geplaatste stip op de horizon is 2030. In Den Haag wordt inmiddels gesproken over 2035. Ambtelijk wordt dit als realistischer gezien.

De samenwerking beslaat het grondgebied van Hilvarenbeek, Reusel de Mierden, Bladel, Bergeijk, Eersel en Oirschot. Binnen de GGA worden verschillende gebiedsprocessen gedefinieerd. Voor Eersel zijn onderstaande gebieden van belang:

- **Gebiedsproces Landschotseheide:** De extreme verdroging van dit N2000-gebied is één van de grote zorgen binnen de GGA Kempenland West. De heide ligt binnen de gemeente Oirschot, maar de oorsprong van de verdroging ligt hoofdzakelijk op het bovenstrooms gelegen Eersels grondgebied. De provincie en Oirschot trekken dit gebiedsproces. Eersel zal de benodigde ruimtelijke procedures op haar grondgebied uitvoeren en faciliteren.
- **Gebiedsproces De Run:** Het deelgebied ligt tussen de kernen Eersel en Bergeijk. Het initiatief voor dit gebiedsproces ligt bij beide gemeenten. De uitdaging richt zich hier op het vasthouden van water in het gebied en voorkomen van negatieve sociaal-maatschappelijke gevolgen voor de gevestigde agrarische ondernemers. Het gebiedsproces is inmiddels opgestart. We beginnen met een inventarisatieronde onder de 65 gevestigde boerenbedrijven. De hieruit voortvloeiende wensen combineren we met de ruimtevraag t.g.v. de ontwikkelstrategie regio Eindhoven (voltooid Q3 2024). Dit vertalen we vervolgens in een gebiedspanorama voor het deelgebied de Run. Deze 1^e fase van het proces moet dan eind 2024 gereed zijn. Daaruit definiëren we de vervolgstappen voor het gebiedsproces.
- **Gebiedsproces Groot en Kleinmeer:** Dit kleine N-2000 gebied is eigendom van de gemeente Eersel en ligt binnen de onttrekkingszone van het waterwingebied Vessem. Op dit moment ontbreekt ons de ambtelijke capaciteit om dit gebiedsproces gelijktijdig met "de Run" te starten. Het gebied rondom Groot en Kleinmeer is relatief klein en overzichtelijk waardoor wat tijdverlies aan de voorkant van het proces redelijkerwijze op te vangen is.

IBP-VP Proeftuinen in de Kempen

In 2021 heeft de provincie Noord-Brabant, ± 1,8 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de 'Proeftuinen in de Kempen'. Het IBP-VP is een Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland wat door het Rijk is uitgezet om de problemen (o.a. Landbouw en Klimaatadaptatie) op de Zuidoostelijke zandgronden te kunnen aanpakken. Deze aanvraag is namens een aantal gebiedspartners door de gemeente Eersel aangevraagd. Eersel is penvoerder van deze aanvraag Deze aanvraag heeft betrekking op twee deelgebieden:

- Proeftuin Levende Beerze (11 deelprojecten onder aansturing van de uitvoeringscommissie)
- Proeftuin slimme landschappen in de Kempen (3 deelprojecten, o.a. gebiedsontwikkeling de Run)

De 14 deelprojecten/processen moeten 2024 afgerond moeten zijn. In sommige projecten zit energie en voortgang. Andere deelprojecten komen (te) moeizaam op gang, hoofdzakelijk vanwege capaciteitsgebrek in de regio. Samen met de Provincie stellen we momenteel een ambtelijke tussenevaluatie op.

Anticiperende grondaankopen

In hoofdstuk 5 van de nota grondbeleid is aangegeven dat ons college anticiperende verwervingen moet kunnen doen als daartoe vanuit ruimtelijke perspectief aanleiding voor is. Daarom wordt in het kader van de rechtmatigheid, voorgesteld om hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 2.000.000,-. Deze verwervingen worden op de balans geactiveerd op het moment dat de grond in exploitatie genomen wordt. Er is zodoende geen afzonderlijke dekking nodig. Het (restant-)krediet zal bij de jaarrekening niet worden overgeboekt.

Vorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties

In de nota grondbeleid kiest de gemeente Eersel voor een proactieve regierol bij locatieontwikkeling. Ten behoeve van voorbereiding, denk hierbij aan onderzoekskosten, advieskosten en ambtelijke inzet, is vooruitlopend op vaststelling van een bestemmingsplan en grondexploitatie een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000,-. Deze kosten geactiveerd worden op de balans totdat er een exploitatiebegroting geopend wordt. Deze kosten kunnen dan ingebracht worden in de betreffende grondexploitatie en zullen in beginsel gedekt worden door toekomstige opbrengsten.

Visie akkers van Eersel

Om de visie daadwerkelijk tot uitvoer te krijgen is een projectleider aangesteld om de gesprekken met de grondeigenaren te voeren en om te zorgen dat mensen mee willen doen om het gebied tot een betere kwaliteit brengen. De realisatiemogelijkheden om tot uitvoering van de visie te komen worden in de gesprekken onderzocht.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bouwen en wonen;
2. Woonomgeving en leefmilieu;
3. Planologie en stedenbouw.

Investerings (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Plan Bos & Boom	648.000	648.000	0
Totaal investeringen	648.000	648.000	0

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Omgevingsplan	20.000	0	20.000
Totaal exploitatie	20.000	0	20.000

Exploitatie

Programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Bouwen en wonen	828.708	2.267.238	1.502.537	1.404.537	1.362.537	1.362.537
Woonomgeving en leefmilieu	1.277.773	1.751.824	1.450.413	1.450.413	1.420.413	1.420.413
Planologie	10.092.855	5.961.368	1.200.204	2.550.204	2.730.204	2.730.204

Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	12.199.336	9.980.430	4.153.154	5.405.154	5.513.154	5.513.154
BATEN						
Bouwen en wonen	3.409.063	3.072.634	2.403.135	2.073.135	2.073.135	2.073.135
Woonomgeving en leefmilieu	736.812	484.263	144.810	144.810	144.810	144.810
Planologie	10.990.192	6.000.367	2.575.365	2.575.365	2.575.365	2.575.365
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	15.136.067	9.557.264	5.123.310	4.793.310	4.793.310	4.793.310
Saldo (baten – lasten)	2.936.731	-423.166	970.156	-611.844	-719.844	-719.844
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	2.316.357	2.067.909	2.629.125	2.629.125	2.629.125	2.629.125
Kapitaallasten	966.741	1.096.657	72.409	72.409	72.409	72.409
Totaal overige lasten	3.283.098	3.164.566	2.701.534	2.701.534	2.701.534	2.701.534
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	504.393	886.264	0	0	0	0
Totaal overige baten	504.393	886.264	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	158.026	-2.701.468	-1.731.378	-3.313.378	-3.421.378	-3.421.378

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bouwen en wonen

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 95.202,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit verschil wordt veroorzaakt door:

- de ontvangen Rijksbijdrage voor het budget voor tijdelijke huisvesting vluchtelingen. Per saldo € 135.000,- positief. Zie ook programma 0 voor de tegenhanger van deze post;
- ophoging post gemeenteleges conform voorjaarsnota 2024-2027, € 70.000,- positief;
- pilot wildcrossen conform eerste bestuursrapportage 2023, € 48.000,- negatief;
- implementatie uitvoering woonbeleid conform eerste bestuursrapportage 2023, € 15.000,- negatief;
- vermindering inkomsten met betrekking tot verhuur gebouwen € 48.430,- negatief;
- diverse mutaties op verschillende posten, waaronder prijsindexering, verzekeringen en belastingen, en saldo ODZOB € 1.632,- positief.

Woonomgeving en leefmilieu

Binnen deze productgroep is een negatieve afwijking van € 38.042,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit verschil wordt veroorzaakt door:

- Onderhoud groen betreffende onbenutte post 2023, € 15.000,- positief;
- Onderhoud straatmeubilair/speeltoestellen incidenteel budget 2023, € 17.400,- positief;
- Indexering, verzekeringen en belastingen diverse posten € 61.457,- negatief;
- Saldo overige mutaties diverse posten € 8.985,- negatief.

Planologie

Binnen deze productgroep is een positieve afwijking van € 1.336.162,- ten opzichte van de begroting 2023. De voornaamste reden hiervoor is het positieve saldo van € 1.291.842,- op de bouwgrondexploitatie. De post bouwgrondexploitatie zit echter budgetneutraal in de begroting wanneer er ook rekening wordt gehouden met de bijbehorende kapitaallasten, apparaatskosten en de boeking van het resultaat dat in programma 10 is opgenomen.

Verder is het budget bestemmingsplannen algemeen in 2024 opgehoogd met € 20.000,- in verband met kleinere aanpassingen/updates van het tijdelijk Omgevingsplan. Dit conform de voorjaarsnota 2024-2027.

Daarnaast is er in 2023 een incidentele pilot sloopregelingen 2023 geweest. Dit veroorzaakt een positief verschil van € 64.000,-.

Beleidsdocumenten

- [Verordening Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht](#)
- [Uitvoeringsbeleid Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving, 1^e herziening](#)
- [Beleidsregel afwijkingen bestemmingsplan 2021](#)
- [Omgevingsvisie 2.0](#)
- [Visie Buitengebied 2.0](#)

- [Kempische visie op wonen 2019-2023](#)
- [Nota Impuls Sociale Woningbouw](#)
- [Beleidsplan gemeentelijke bos- en natuurterreinen 2021-2030](#)
- [Kwaliteitsplan groen 2012](#)
- [Bomenbeleidsplan Gemeente Eersel](#)
- Bomenbeheerplan Gemeente Eersel 2013 - 2023
- [Beleidsplan Groen Loont! 2017](#)
- [Nota grondbeleid](#)

4. Milieu

Door het uitvoeren van de activiteiten die vallen onder dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners van de gemeente Eersel wonen in een schone, gezonde en duurzame leefomgeving”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
AFVAL- EN GRONDSTOFFEN		
Indicator	Realisatie	Norm
22. Omvang huishoudelijk restafval <i>(verplicht)</i> <i>Kg/inwoner</i>	Restafval per inwoner inclusief milieustraat: 2022: 54 2021: 58	Norm: 2023: 50 kg (inclusief milieustraat, meetbaar in 2023) Landelijke VANG-doelstelling: 100 kg per inwoner
Wat gaan we daarvoor doen?		
Om de kaders uit te werken worden de volgende projecten uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar update circulair centrum (Milieustraat) Eersel; - Onderzoek kringloop- en hergebruikcentra bouwmaterialen; - Optimalisatie bestaande inzamelstructuren oud papier, glas, textiel; - Verbetering en optimalisatie kennis van de inwoners ten aanzien van afvalstromen; - Communicatie. 		

ENERGIE		
Indicator	Realisatie	Norm
23. CO ₂ -reductie t.o.v. 1990 <i>(eigen indicator)</i> <i>% reductie ten opzichte van 1990</i>	2021 83.700 ton (excl. CO ₂ -uitstoot auto(snel)wegen = 19,2% reductie) 2020 81.800 ton (excl. CO ₂ -uitstoot auto(snel)wegen = 21,0% reductie) <i>Ijkpunt 1990</i> 103.550 ton CO ₂ -uitstoot	Norm: 55% CO ₂ -reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 (gemeentelijk beleid in lijn met het klimaatakkoord) In ton CO ₂ : 2030: 46.597 (45%) 2050: 5.117 (5%)
Wat gaan we daarvoor doen?		
Het uitvoeren van acties op vijf sub thema's: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeentelijk vastgoed; 2. Gebouwde omgeving; 3. Mobiliteit; 4. Grootschalige opwekking; 5. Landbouw. 		
Acties die zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025. Onderdeel hiervan is ook de voortgang te meten met behulp van de duurzaamheidsbarometer.		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

GEMEENTELIJK VASTGOED

Indicator	Realisatie	Norm
24. CO ₂ -reductie t.o.v. 2012 <i>(eigen indicator)</i>	2022: - 21,29% (-277 ton kg CO ₂)	Norm 2025: 39% CO ₂ -reductie t.o.v. 2012
% reductie ten opzichte van 2012	2020: -17,26% (-225 ton kg CO ₂)	In ton kg CO ₂ : In 2012: 1.303 (=100%) Doel 2025: 795 (= 61%)

Wat gaan we daarvoor doen?

Verdere uitvoering geven aan het realiseren van 164 duurzaamheidsmaatregelen om de 39% reductie te realiseren in 2025. Acties staan uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025.

ENERGIEREDUCTIE EN ZON-OP-DAK

Indicator	Realisatie	Norm
25. Energiebesparing ten opzichte van 2007 en duurzame energieopwekking <i>(eigen indicator)</i>	2021 75 TJ duurzaam opgewekte elektriciteit 16,4% energiebesparing t.o.v. 2007	Norm: 2030: 15% energiebesparing t.o.v. 2007
In TJ	2020 61 TJ duurzaam opgewekte elektriciteit 18,0% energiebesparing t.o.v. 2007	2030: 200 TJ duurzame energieopwekking
	Ijkpunt 2007 2.186 TJ energieverbruik	

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak. Hierin zitten acties die betrekking hebben op het maximaliseren van de energiereductie bij woningen en bedrijfspanden. We focussen ons in 2024 voornamelijk op bedrijven.

We geven uitvoering aan het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel, waarin verschillende regelingen zijn opgenomen om bestaande woningen in de gemeente versneld te verduurzamen.

GROOTSCHALIGE OPWEKKING

Indicator	Realisatie	Norm
26. Grootschalige opwekking <i>(eigen indicator)</i>	2022: 0 TWh 2021: 0 TWh	Norm: 0,055 TWh grootschalige opwekking in 2030
In TWh		

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030.

In 2024 zal onder andere het vergunnen van het zonnepark nabij Wintelre verder vorm krijgen. De komende jaren zal in samenwerking met de overige MRE-gemeenten langs de A67 en Rijkswaterstaat een traject worden doorlopen om energieopwekking langs de rijksweg mogelijk te maken (Klimaatcorridor A67).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
DUURZAME ENERGIE		
Indicator	Realisatie	Norm
27. Hernieuwbare elektriciteit <i>(verplicht)</i>	2021 Eersel: 22,5%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
In %	2020 Eersel: 18,5%	
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - Eigen ingekochte stroom is groen door aankopen Garanties van Oorsprong; - Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak; - Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030; - Uitvoering geven aan de acties opgenomen in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025. 		

ENERGIELABELS		
Indicator	Realisatie	Norm
28. Woningen met geregistreerd energielabel A <i>(eigen indicator)</i>	2022 Percentage woningen met een geregistreerd energielabel: 48,9%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
In %	Percentage van alle woningen met een energielabel dat energielabel A heeft: 34,7%	
	2021 Percentage woningen met een geregistreerd energielabel: 45,6%	
	Percentage van alle woningen met een energielabel dat energielabel A heeft: 34,1%	
Wat gaan we daarvoor doen? <p>Uitvoering geven aan de regelingen die zijn opgenomen in het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel. Dit leidt niet direct tot hogere geregistreerde energielabels, maar zorgt er wel voor dat meer woningen geïsoleerd worden naar deze standaard.</p>		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Afval-/Grondstoffen

De gemeente Eersel richt haar grondstoffenbeleid op de transitie naar een Circulaire Gemeente. Het lineaire economiemodel waarin waardevolle grondstoffen worden uitgeput heeft geen toekomst. We werken in de gemeente naar een circulaire economie, waarin we producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten houden, op een duurzame manier materiaalketens sluiten en waarde creëren uit afvalstromen. De circulaire economie is geen doel op zich.

Het is onderdeel van een duurzame samenleving die gericht is op het verminderen van de milieudruk. Een duurzame samenleving voorkomt afval, streeft naar optimaal hergebruik van producten en grondstoffen, wordt gevoerd door duurzame energie, draagt bij aan klimaatbescherming en heeft oog voor People, Planet en Profit.

Het streven is om zo veel mogelijk grondstoffen met een zo hoog mogelijke kwaliteit in de (lokale) kringloop te behouden. Dit resulteert er automatisch in dat we zo min mogelijk restafval overhouden dat verbrand moet worden. We wensen een circulaire samenleving waarin het sluiten van kringlopen de normaalste zaak van de wereld is en af zijn van de wegwerpeconomie. Dit kunnen we alleen realiseren als de kennis van de inwoners op peil is ten aanzien van op welke manier er moet worden ingezameld en vooral wat de

consequenties zijn van het verkeerd aanbieden van bepaalde afvalstromen.

De speerpunten voor 2024 zijn:

- Onderzoek naar update Circulaire centrum/Milieustraat
- Voorlichting kennis inwoners ten aanzien van verschillende te scheiden afvalstromen
- Aanbesteding 'Transport en verwerking' Milieustraat
- Vervangen/updaten bestaande inzamelmiddelen

Duurzaamheid

Energie

De gemeente heeft de wettelijke taak om een daling van de CO₂-uitstoot van 55% in 2030 en 95% in 2050 te realiseren ten opzichte van 1990. Dit willen we behalen door onder meer zelf het goede voorbeeld te geven (gemeentelijk vastgoed) en inwoners en bedrijven te stimuleren minder en duurzamere energie te gebruiken (energiereductie en zon op dak) en door grootschalige duurzame energieopwekking in te zetten. Daarnaast zijn er diverse andere acties die worden gedaan en die zijn samengevat in het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2025.

Transitievisie Warmte

De Transitievisie Warmte is in december 2021 vastgesteld. In 2022 zijn de eerste plannen verder uitgewerkt. In 2023 is het Besparingsprogramma vastgesteld en is begonnen met de uitvoering van de eerste regelingen uit dit programma. In 2024 worden de overige regelingen uit het Besparingsprogramma verder uitgerold.

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

De gemeente Eersel heeft de opgave op het gebied van duurzaamheid verdeeld over de vijf thema's. Deze opgave is vertaald naar een uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025, waarin per thema de ambities, doestellingen en acties zijn samengevat. Op een aantal (deel)onderwerpen zijn losse kredieten ter beschikking gesteld, zoals de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds voor energiereductie & zon-op-dak. Voor een aantal doelstellingen en acties geldt dit niet en daarvoor worden de financiële middelen aangewend.

Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel

Halverwege 2023 zijn we gestart met de uitvoering van het Besparingsprogramma. Hierin staat een aantal regelingen beschreven om woningen de komende jaren versneld te verduurzamen. In 2023 zijn we gestart met de uitvoering van de eerste regelingen. In 2024 starten we met de uitvoering van de overige regelingen.

Schone lucht akkoord

Als deelnemer aan het Schone Lucht Akkoord werken we in 2024 verder aan het Uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit 2023-2030.

Ontwikkelingen Luchthaven Eindhoven

In het rapport Opnieuw Verbonden van Pieter van Geel, deed de verkenner in 2019 een advies over de ontwikkeling van Eindhoven Airport in de periode 2020-2030. De uitvoering van het rapport is gestart met het opzetten van de door hem geadviseerde Permanente Overleg Structuur. In 2020 werd met het rapport van de kwartiermakers de basis gelegd voor het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). Binnen het LEO zijn voor de aanbevelingen uit het rapport Opnieuw Verbonden werkgroepen opgericht waarin alle betrokken actoren in overleg gaan. De gemeente Eersel vertegenwoordigt in een aantal van deze werkgroepen de randgemeenten. Op bestuurlijk niveau vertegenwoordigt de gemeente Eersel in het LEO de veertien randgemeenten van Eindhoven Airport. De voorzitter van LEO is de directe adviseur over ontwikkelingen rond de Luchthaven Eindhoven voor de minister van I&W en de staatssecretaris van Defensie. Ook de taken van het wettelijke COVM hebben een plek gevonden binnen LEO.

Gezien de bijzondere positie van de gemeente Eersel, vanwege haar geografische ligging onder de aanliegroute, is het van belang om naast het regionale overleg ook lokaal te inventariseren welke zaken er in de gemeente spelen. Dat zorgt ervoor dat de gemeente een ondersteunende rol kan spelen richting de organisaties die de overlast voor onze inwoners kunnen verkleinen. Hiervoor is een klankbordgroep opgericht met inwoners uit de verschillende dorpen van de gemeente. Deze klankbordgroep wordt ondersteund vanuit de gemeente Eersel.

Riolering

In 2022 is een nieuw verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) vastgesteld voor de periode 2023-2027. Hierin zijn ook de grote rioleringsprojecten over die periode omschreven. Deze zijn opgenomen in het meerjarig investeringsplan 2024-2027. Deze werkzaamheden aan de riolering worden gedekt door de rioolheffing. In het vGRP is vastgelegd hoe we de rioolheffing inzetten. Zie ook de paragraaf 'Lokale heffingen' van deze begroting.

De belangrijkste doelstellingen van ons riool- en waterbeheer:

- Instandhouding riolering:
 - Volksgezondheid
 - Milieubescherming
- Ontvlechting schoon en vuil water
- Voorkomen van wateroverlast (water in woningen)

Daarvoor voeren we dagelijks onderhoud uit en realiseren we (vervangings-)projecten. Deze jaarlijkse kosten verhouden zich ongeveer gelijk. ± 50% onderhoud en ± 50% kapitaallasten voor projecten.

Doorlopende projecten riolering in 2024

Omschrijving	Begroot	Vol-tooid	Toelichting
2021 Vervangen elektromechanisch deel gemalen 1 ^e fase	2021	Q2 2024	Eersel ZO 76 stuks Eersel, Duizel, Hees 101 stuks
2022 Renovatie drukriolering 2 ^e fase	2022		
2022 Vervangen E&M hoofdgemalen BBB Hazenstraat	2022	2023	Start uitvoering Q4 2023
2022 Re-linen riolering	2022	2023	Krediet eind 2023 afsluiten
2023 Rioolvervanging Smitseind voorbereiding	2023	2023	Krediet eind 2023 afsluiten
Aankoop grond ten behoeve van waterberging Willibrorduskerk	2023	2023	Overeenstemming bereikt
Reconstructie Kerkstraat riool	2023	2024	Uitvoering 2023/2024
2023 Herinrichting Carquefouplein riool	2023	2024	Uitvoering 2023/2024
2023 Reconstructie Den Heuvel riool voorbereiding	2023	2024	
2023 Rehabilitatie Kuilenhurk-de Hoefseweg voorbereiding	2023	2025	
2023 Renovatie drukriolering 3 ^e fase	2023	2025	Vessem, Stevert (Steensel) 104 stuks
2023 Vervanging E&M hoofdgemalen	2023	2024	Dennenoord, IT Vessem, Poelieopark
2023 Voorbereiding Klimaatbestendig Haagdoorn	2023	2025	Samenwerking gemeente/bedrijven
2023 Aanleg rioolleiding Smitspad Wintelre	2023	2025	Vergroten berging/afvoer
2023 Gebiedspaspoorten Hemelwater	2023	2026	Pilotproject infiltratiekaarten
Steensel weer een dorp fase 3 riool	2023	2025	Start uitvoering Q2 2024

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten sinds de begroting 2022 in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Toelichtingen op investeringen 2024

Renovatie drukriolering 4^e fase

Veel van de pompgemalen van de drukriolering in het buitengebied zijn inmiddels 40 jaar oud en incidenteel vervangen van elektrische besturingen, pompen en leidingwerk wanneer deze defecten vertonen, is niet meer doelmatig. Dit vraagt om een planmatige aanpak van het vervangen van het elektrisch/mechanische deel hiervan. De ervaring leert dat hierdoor de beheerkosten zullen dalen. De 4e fase van deze aanpak omvat 120 drukrioolgemalen in het gebied rondom Knegsel, de Eindhovenseweg (Steensel) en Zandstraat (Steensel). In 2025 vervangen we nog eens de E&M van 88 stuks gemalen rondom Wintelre (fase 5).

Vorbereiding herinrichting Smitseind, Kempstraat, Kerkkackers (Duizel), RIOOL

Het riool in het Smitseind, Kempstraat en Kerkkackers is slecht van kwaliteit. Daarnaast is de afvoercapaciteit van dit riool te klein geworden ten gevolge van woningbouw en steeds zwaardere buien. Dit veroorzaakt te veel overstorten op het oppervlaktewater vanuit het gemengde rioolstelsel. We moeten hier het riool vergroten, regenwater(infiltratie)riool aanleggen en verharding afkoppelen. Tegelijk verplaatsen we de bestaande overstortleiding en sluiten we het bestaande regenwaterriool in de Oude Kerkstraat aan op de nieuwe regenwaterriolering. We starten de voorbereiding hiervoor in 2024 en voeren dit vanaf 2025 uit.

Vervangen E&M hoofdgemalen Haagdoorn

In 2024 worden de elektrische en mechanische (E&M) installaties van de hoofdgemalen Haagdoorn/-Sigarenmaker en Haagdoorn/Kerver vervangen. Deze kunnen dan weer 15 jaar mee.

Energiereductie & zon-op-dak

Op 20 april 2021 heeft de gemeenteraad van Eersel ingestemd met het 'Plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak', als onderdeel van het 'Uitvoeringsprogramma duurzaamheidsbeleid 2021-2025'. Dit plan van aanpak beschrijft hoe in samenwerking met lokale partijen uitvoering kan worden gegeven aan de op 25 augustus 2020 aangenomen motie en de wens tot versneld resultaat op het gebied energiereductie en zon-op-dak, die is opgenomen in deze motie. Met de financiële middelen worden de projecten uit het 'Plan van aanpak energiereductie & zon-op-dak' gefinancierd en de salariskosten van de adviseur energiereductie & zon-op-dak gedekt.

Hierbij wordt met name eerst gekeken, conform motie van de raad bij de begrotingsbehandeling 2022-2025, naar de bedrijven. In 2024 worden nieuwe bedrijvenbijeekomsten opgezet. Tevens wordt een plan van aanpak opgesteld over de verduurzaming van lokale bedrijven. Als laatste wordt er ook gewerkt aan een plan van aanpak voor de verduurzaming van de twee grootste bedrijventerreinen in samenwerking met het Kempisch OndernemersPlatform. Deze drie zaken zijn een uitvloeisel van de motie van de raad bij de begroting van 2022 om in te zetten op verduurzaming van bedrijven.

Daarnaast wordt samen met KempenEnergie/KempenDuurzaam bekeken welke beoogde werkzaamheden in het kader van het plan van aanpak door hen kunnen worden uitgevoerd.

Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen

De gemeente Eersel heeft in 2015 haar 38 gebouwen in kaart gebracht middels een zogenaamde Energieprestatie Advies voor Utiliteitgebouwen Maatwerkadvies (EPA-U Maatwerkadvies) waarbij, per gebouw, inzichtelijk is gemaakt welke duurzaamheidsmaatregelen (en bijbehorende investeringen) mogelijk zijn om aan de ambities van het Klimaatbeleid te voldoen.

Die duurzaamheidsmaatregelen bestaan uit beperking van de energievraag, gebruik van duurzame energie en het efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen. Enkele voorbeelden zijn:

Na isoleren van daken, muren en/of vloeren, LED-verlichting, zonneboilers, zonnepanelen, HR++ beglazing, etc. Realisatie van maatregelen is mede afhankelijk van medewerking van betreffende huurders. Met de beschikbare financiële middelen kunnen tot 2025 de geadviseerde duurzaamheidsmaatregelen worden gerealiseerd.

In 2024 staan gaan we onder andere in diverse accommodaties (basisvoorzieningen) LED-verlichting realiseren, radiatoren optimaliseren, spouwmuren na-isoleren en HR++beglazingen plaatsen.

Vorbereiding herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat, RIOOL

Om bij extreme regenval water vanuit de Kerkstraat af te kunnen voeren is een regenwaterriool in de Hoolstraat nodig. Hiermee voorkomen we wateroverlast in de Kerkstraat, het Carquefouplein en de Gebr. Hoeksstraat. De bestaande riolering in de Aelenstraat en een deel van Hoolstraat is meer dan 60 jaar oud. Deze wordt gelijktijdig met de aanleg van het regenwaterriool vervangen. De voorbereiding voor deze rioolvervangng doen we in 2024. De uitvoering is gepland voor 2025.

Re-linen riolering Postels Huufke (Vessem)

De riolering in het Postels Huufke en in een gedeelte van de mr. De la Courtstraat is van slechte kwaliteit. Omdat de wegverharding hier niet vervangen hoeft te worden en de aanleg van infiltratievoorzieningen vanwege de ligging in een grondwaterbeschermingsgebied niet eenvoudig is, beperken we ons tot het aanbrengen van een kunststofbuis in de bestaande buis: re-linen. Zo kan de riolering weer ongeveer 50 jaar mee.

Re-linen riolering Markt en Hint

De riolering onder de Markt en het Hint is op leeftijd. De verwachting is dat deze over 10 tot 20 jaar aan vervanging toe is. In 2024 worden de Markt en het Hint opgeknapt om weer voor lange tijd mee te kunnen. Het is niet doelmatig om na tien jaar de Markt en het Hint weer opnieuw in te richten, omdat de riolering vervangen moet worden. Daarom wordt de riolering onder de Markt en het Hint preventief ge-relined. We brengen hierbij een kunststofbuis in de bestaande buis. Zo kan de riolering weer ongeveer 50 jaar mee.

Reconstructie Den Heuvel, Knegsel, Riool

De kwaliteit van de wegverhardingen in het centrale deel van Den Heuvel in Knegsel is zeer slecht (wortelopdruk), er ligt geen gescheiden regenwaterriool en bij vrijwel iedere storm waaiden er bomen om. De risicobomen zijn inmiddels gekapt. Reconstructie is dringend gewenst. Tegelijk wordt de bestaande riolering vervangen en leggen we een infiltratieriool aan voor het regenwater. Deze verbinden met de regenwaterriolering van het Bleekveld en het regenwaterriool in de Steenselselweg. Het regenwater van Den Heuvel wordt zo afgevoerd naar de hemelwaterbergingen van Poelenloop. Hiermee houden we regenwater vast in het gebied en realiseren we een forse vermindering van regenwaterafvoer naar de RWZI.

Vervanging glascontainers

In 2024 worden diverse glascontainers vervangen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

0. Voorkomen vervuiling;
1. Milieuzorg

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Renovatie drukriolering 4e fase	772.000	772.000	0
Vorbereiding herinrichting Smitseind, Kempstraat, Kerkakkers (Duizel), riool	228.000	228.000	0
Vervangen E&M hoofdgemalen Haagdoorn	22.385	22.385	0
Energiereductie & zon-op-dak	168.000	168.000	0
Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen	52.000	52.000	0
Herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat, riool	67.500	67.500	0
Re-linen riolering Postels Huufke	238.000	238.000	0
Re-linen riolering Markt en Hint	250.000	250.000	0
Reconstructie Den Heuvel, Knegsel, riool	545.000	545.000	0
Vervanging glascontainers	37.450	37.450	0
Totaal investeringen	2.380.335	2.380.335	0

Exploitatie

Programma: Milieu						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Voorkomen vervuiling	2.789.056	2.081.603	2.179.163	2.204.163	2.204.163	2.204.163
Milieuzorg	823.852	1.330.411	667.280	420.741	302.268	302.268
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	3.612.908	3.412.014	2.846.443	2.624.904	2.506.431	2.506.341
BATEN						
Voorkomen vervuiling	4.560.876	4.164.484	4.142.896	4.142.896	4.142.896	4.142.896
Milieuzorg	361.598	1.157.293	660.012	413.473	295.000	295.000
Totaal baten (excl. beschikking re- serve i.v.m. kapitaallasten)	4.922.474	5.321.777	4.802.908	4.556.369	4.437.896	4.437.896
Saldo (baten – lasten)	1.309.566	1.909.763	1.956.465	1.931.465	1.931.465	1.931.465
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	663.187	1.135.054	1.384.594	1.384.594	1.384.594	1.384.594
Kapitaallasten	675.689	1.500.610	757.401	757.401	757.401	757.401
Totaal overige lasten	1.338.876	2.635.664	2.141.995	2.141.995	2.141.995	2.141.995

OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	176.816	518.000	0	0	0	0
Totaal overige baten	176.816	518.000	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	147.506	-207.901	-185.530	-210.530	-210.530	-210.530

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Voorkomen vervuiling

Binnen deze productgroep is er per saldo sprake van een negatieve afwijking van € 119.148,- ten opzichte van de begroting 2023. Deze productgroep heeft betrekking op de riolering en afvalverwijdering waarvoor kostendekkende tarieven gelden. De afwijking wordt veroorzaakt doordat de lasten (€ 97.560,-) ten opzichte van de raming harder stijgen dan de inkomsten (€ 21.588,-). Dit heeft voornamelijk te maken met de stijging van de geraamde energielasten. Anderzijds dalen de afschrijvingen in 2024, deze worden in het tarief meegenomen. Hierdoor zijn de inkomsten binnen de productgroep niet evenredig gestegen met de kosten, waardoor het negatieve verschil ontstaat.

Milieuzorg

Binnen deze productgroep is een voordelige afwijking van € 165.850,- ten opzichte van de begroting 2023. Op de baten is een nadeel van € 497.281,-, doordat er in 2023 incidentele subsidies zijn geraamd, als onderdeel van het besparingsprogramma woningen. Dit resulteert in 2024 ook in lagere lasten. Daarnaast is de bijdrage van de ODZOB deels verplaatst naar de productgroep Sociale veiligheid (€ 173.100,-).

Beleidsdocumenten

- [Kadernota Grondstoffen](#)
- [Duurzaamheidsbeleid 2017-2025](#)
- [Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025](#)
- Plan van aanpak energiereductie & zon-op-dak
- [Beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030](#)
- [Beleid kleinschalige opwekking gemeente Eersel](#)
- [Transitievisie Warmte gemeente Eersel](#)
- Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven 1.0
- [Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2027](#)
- Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel

5. Veiligheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners zijn en voelen zich veilig in de gemeente Eersel”**.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

JEUGDCRIMINALITEIT

Indicator	Realisatie	Norm
29. Verwijzingen Halt <i>(verplicht)</i> <i>Aantal per 10.000 jongeren</i>	2022 Eersel: 110 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 80 2021 Eersel: 110 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 70	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Het aandachtsgebied “veiligheid” van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) staat in nauw contact met de politie en gemeente. Door kennis en kunde te delen, voorkomen we problemen. - Meer zichtbaarheid van het CJG+ op straat bij hanggroepen om met hen in contact te komen. - Inzet jeugdcoach vanaf 2019. 		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

- Inzet van een senior gebiedsgebonden politie jeugd vanaf 2023.
- Door de bevordering van weerbaarheid van de jeugd, zullen zij een duidelijkere keuze kunnen maken.

DELICTEN

Indicator	Realisatie	Norm
30. Winkeldiefstallen <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners	2022 Eersel: 0,8 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 0,7 2021 Eersel: 0,4 Nederland: 1,8 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 0,6	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? In samenwerking met winkeliers handhavend optreden door Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), politie en justitie.		
Indicator	Realisatie	Norm
31. Gewelddismisdrijven <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners	2022 Eersel: 2,3 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 2,7 2021 Eersel: 3,3 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 2,5	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? We nemen deel aan het Veiligheidshuis en we vaardigen een gemeentelijke functionaris af bij casus-overleggen.		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Indicator	Realisatie	Norm
32. Diefstallen uit woning <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners	2022 Eersel: 2,0 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1,2 2021 Eersel: 0,8 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1,2	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - We stimuleren en faciliteren de zelfredzaamheid en bewonersinitiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsApp-groepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans, en richten bewustwordingscampagnes daarop. - We pakken veelplegers aan en bieden, als daar behoefte aan is, hulp aan ex-delinquenten mede via onze gemeenschappelijke regeling Kempenplus (Wet straffen en beschermen). 		
Indicator	Realisatie	Norm
33. Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners	2022 Eersel: 4,8 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 4,3 2021 Eersel: 4,4	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Gemeenten tot 25.000 inwoners: 4,5

Wat gaan we daarvoor doen?

- Met gerichte publicaties in het weekblad de Hint en vooral social media vragen we aandacht voor bevorderen van meldingsbereidheid (onder andere via de meld- en herstellijn) en het doen van aangifte;
- Onze Boa's houden in samenwerking met de politie toezicht op de openbare ruimte.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Proeftuin De Kempen

In oktober 2020 is er intensief geïnvesteerd om middels de methodiek uit de proeftuin inzicht te krijgen in ondermijnende signalen binnen het buitengebied van Bladel en Reusel- de Mierden op het gebied van productie & opslag synthetische drugs en hennep. Deze pilot is in november 2021 verlengt met de focus op de gemeenten Bergeijk, Eersel en Waalre.

Vanuit de informatiecel is per gemeente een kick-off georganiseerd om signalen intern op te halen uit zowel de systemen als bij de experts die operationele kennis hebben van het buitengebied. Op deze signalen is door de informatiecel een verdiepingsslag uitgevoerd waarbij de verschillende partners de signalen verrijkt hebben met informatie. Uiteindelijk zijn deze signalen teruggebracht in de projectgroep waar de keuze is gemaakt tot een interventie strategie op maat.

In 2024 wordt de methodiek (1SO) verder geborgd in het werkproces. De informatiecel is voorlopig ondergebracht bij de gemeente Veldhoven.

Jeugdcriminaliteit

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) de Kempen is er voor alle (aanstaande) ouders, verzorgers, kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar uit de Kempen. Ouders zijn zelf de belangrijkste opvoeders, maar ook het netwerk rond een gezin bepaalt het verloop van de opvoeding. Steun vanuit de leefomgeving is heel belangrijk. Vanaf de begroting 2022 wordt de jeugdcoach structureel ingezet. Het doel is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van jongeren. We signaleren risico's vroegtijdig en plegen preventieve inzet. Pas als deze steun niet voldoende is, volgt professionele hulpverlening. In gevallen dat jeugdigen een (al dan niet strafbare) misstap maken, vindt er direct afstemming plaats tussen politie en CJG+ om tot een passend (hulpverlenings-)traject te komen om de jeugdige de juiste handvatten te geven.

Vanaf medio 2023 wordt gewerkt met een senior gebiedsgebonden politie jeugd om specifiek op het gebied van jeugd de verbinding te maken tussen de politie en de gemeente.

Delicten

Als gemeente hebben we de regie op veiligheidsbeleid. Naast een intensieve samenwerking met de overige Kempengemeenten en politie, werken we samen met het Zorg- en Veiligheidshuis. Dit is een samenwerking van diverse organisaties die gaat over jeugd, veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, huiselijk geweld en ook radicalisering. Door deze en de samenwerkingsvormen met de inwoners van gemeente Eersel, spelen we adequater, efficiënter en slagvaardiger in op problemen en het voorkomen hiervan.

Veiligheidsgevoel

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit tast de maatschappelijke integriteit ernstig aan. Het beïnvloedt de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We werken daarom steeds intensiever samen met onder andere het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) bijvoorbeeld bij de aanpak van complexe ondermijningscasussen. Ook hebben we een strikt BIBOB-beleid geïmplementeerd en treden we bestuursrechtelijk consequent op tegen (productie van) drugs, met als doel om in onderlinge samenwerking het vestigingsklimaat van georganiseerde criminaliteit negatief te beïnvloeden. Voor complexe casussen wordt het Kempen Interventie Team (KIT) ingezet.

Door onze dorpsraden en leefbaarheidsgroepen in de kernen, maar ook door de komst van buurtpreventie, bereiken we inwoners en andersom. Onze inwoners oefenen meer invloed uit en organiseren zich beter door de beschikbaarheid van informatie. Hierdoor geven ze meer vorm aan hun eigen (veilige) leefomgeving. Door het ontstaan van buurtpreventie WhatsAppgroepen en gebruik van social media worden inwoners, maar ook de gemeente snel bereikt. Hierdoor ontstaan kortere en snellere communicatielijnen, waardoor het veiligheidsgevoel vergroot wordt.

Rampen en incidenten

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio, bestaande uit de 21 burgemeesters uit onze regio, zorgt voor passende hulpverlening in geval van rampen en crisis. Niet alleen het op peil houden van voldoende getraind personeel en het behalen van de gestelde opkomsttijden voor de brandweer, maar ook preventieve maatregelen en voorlichting worden geïnitieerd vanuit de Veiligheidsregio. Door het maken van goede werkafspraken tussen de Veiligheidsregio en de gemeente, ontstaat er een continue aandacht voor fysieke veiligheid. Om snel en adequaat te reageren bij een ramp of crisis, beschikt de gemeente over een goed opgeleide en toegeruste crisisbeheersingsorganisatie. Samen met de Veiligheidsregio (bevolkingszorg) vullen we deze processen in en zorgen we voor oefeningen. Vanaf juli 2023 beschikt de gemeente over 1/3 fte extra voor de rampenbestrijding.

Regionaal crisisplan 2024-2027 treedt in werking per 1 januari 2024. Daarnaast wordt in 2023 de doorontwikkeling bevolkingszorg vastgesteld, waarin het kwaliteitsmanagement van de lokale crisisorganisatie wordt vastgesteld.

Risicobeheersing & risicobestrijding

Op basis van een gemeenschappelijke regeling en (contract)afspraken, levert de Veiligheidsregio advies over risico's en te nemen maatregelen. Het idee daarachter wordt de komende jaren verder uitgewerkt. Advisering bij evenementen maakt hiervan onderdeel uit.

Vergroten zelfredzaamheid

Brandweer Nederland heeft diverse programma's waarin ze de zelfredzaamheid en bewustwording bij brand stimuleren. Door nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio en lokale brandweerposten, vergroten we in het kader van "Brandveilig leven" de risicobewustwording van (minder zelfredzame) inwoners en bedrijven. Dit doen we door voorlichtings- en preventiecampagnes.

De gemeente en lokale brandweer blijven in contact met de bedrijven (op bedrijfsterreinen) binnen onze gemeente, om hen bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid op het gebied van preventieve en risico reducerende maatregelen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit het hoofddoel 'een veilige omgeving'. Hierin onderscheiden we:

1. Sociale veiligheid;
2. Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding.

Exploitatie

Programma: Veiligheid						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Sociale veiligheid	82.530	103.721	346.619	346.619	346.619	346.619
Brandveiligheid, hulpverlening, rampenbestrijding	1.257.887	1.411.496	1.358.727	1.352.027	1.352.027	1.352.027
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	1.340.417	1.515.217	1.705.346	1.698.646	1.698.646	1.698.646
BATEN						
Sociale veiligheid	114.791	108.330	115.000	115.000	115.000	115.000
Brandveiligheid, hulpverlening, rampenbestrijding	96.723	66.869	77.000	77.000	77.000	77.000
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	211.514	175.199	192.000	192.000	192.000	192.000
Saldo (baten – lasten)	-1.128.903	-1.340.018	-1.513.346	-1.506.646	-1.506.646	-1.506.646
OVERIGE LASTEN						
Apparaatskosten	325.561	340.652	410.202	410.202	410.202	410.202
Kapitaallasten	25.811	25.873	20.592	20.592	20.592	20.592
Totaal overige lasten	351.372	366.525	430.794	430.794	430.794	430.794
Saldo programma (baten – lasten)	-1.480.275	-1.706.543	-1.944.140	-1.937.440	-1.937.440	-1.937.440

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Sociale veiligheid

De productgroep heeft een nadelig saldo van € 236.228,- ten opzichte van 2023. Het betreft een verplaatsing (vanuit productgroep Milieuzorg) en tegelijk een verhoging van de bijdrage aan de ODZOB (€ 245.608,-).

Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding

De productgroep heeft een voordelig saldo van € 62.900,- ten opzichte van 2023. Dit verschil wordt veroorzaakt door een lagere bijdrage aan de VRBZO t.o.v. 2023 van € 28.967. Verder zijn de huurinkomsten geïndexeerd en is een deel van de loonkosten nu verwerkt in de apparaatskosten.

Beleidsdocumenten

- Regionaal Crisisplan
- Regionaal Risicoprofiel
- [Damocles beleid](#)
- [Preventie-, en handhavingsplan alcohol](#)
- Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant
- [Integraal Veiligheidsplan Basisteam De Kempen 2023-2026](#)
- [Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid](#)

6. Verkeer en vervoer

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: “Goede bereikbaarheid in balans met verkeersveiligheid en met zo min mogelijk overlast”.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

BEREIKBAARHEID

Indicator	Realisatie	Norm
34. Kwaliteitsniveau B wegnnet (<i>eigen indicator</i>) <i>Uitgedrukt in de landelijke richtlijn CROW (nader toegelicht in de beleidsnotitie kwaliteitsplan wegen)</i>	2022: 4,9 2020: 5,4	Norm: Niveau B ≥ 6
Wat gaan we daarvoor doen? Uitvoeren van onderhoudsmaatregelen (op basis van tweejarige inspectie) om de verkeersveiligheid te waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Uitvoering maatregelen Verkeersveiligheid

Een ongeval heeft meestal meerdere oorzaken en ontstaat door een samenloop van omstandigheden. De mens speelt daarbij de belangrijkste rol, maar ook een vervoermiddel met gebreken of de toestand van de weg kan (mede) oorzaak zijn van een ongeval. Met verschillende maatregelen maakt de gemeente het verkeer veiliger en proberen we het aantal verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden te verminderen. Dit is een actie die continu om aandacht vraagt. Dit willen we bereiken door diverse maatregelen op het gebied van:

- Aanpak van verkeersonveilige situaties
- Gedrag weggebruiker
- Verkeerstellingen
- Regionale ontwikkelingen (Bereikbaarheidsagenda)
- Verbeteren fietsvoorzieningen

Aanpak van verkeersonveilige situaties

Op basis van verkeersongevallen, verkeerstellingen, meldingen en overleggen met onder andere dorpsraden en politie, beoordelen we (nieuwe) verkeersonveilige situaties. We passen deze situaties aan waar mogelijk.

In overleg met de scholen kijken we naar een veilige schoolomgeving en nemen we maatregelen. Dit zijn doorlopende acties, die we in 2024 voortzetten.

Gedrag weggebruiker

De meeste ongevallen zijn het gevolg van menselijke fouten. Het is belangrijk dat de weggebruiker zich bewust is van zijn gedrag. Ook in 2023 nemen we maatregelen om dat gedrag te beïnvloeden. Maatregelen zijn het ondersteunen van scholen op het gebied van verkeersveiligheid, het ondersteunen van landelijke en provinciale campagnes, het ondersteunen van acties van Veilig Verkeer Nederland (VVN) en het plaatsen van digitale snelheidsdisplays, waarop de automobilist kan zien hoe hard hij rijdt.

Verkeerstellingen

Om inzicht in de ontwikkelingen van het verkeer te hebben, houdt de gemeente verkeerstellingen. De tellingen gebruiken we bij de beoordeling van verkeerssituaties, snelheidscontroles, geluids- en luchtkwaliteitsonderzoeken en verkeersmodellen. Ook in 2024 voeren we verkeerstellingen uit.

Regionale ontwikkelingen (Bereikbaarheidsagenda)

De wegen houden niet op bij de gemeentegrens. Ontwikkelingen buiten de gemeente kunnen van invloed zijn op het verkeer in onze gemeente. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede afstemming met andere gemeenten in de regio. Daarom hebben we hier regelmatig overleg over. In 2016 is een plan gemaakt (bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant) met circa 140 maatregelen die ervoor zorgen dat de regio Zuidoost-Brabant leefbaar én bereikbaar blijft. In 2024 werken we in regioverband deze maatregelen verder uit. Projecten waaraan wordt gewerkt zijn onder andere gedragsverandering, werkgeversaanpak, innovatieve vervoersconcepten, regionale en lokale mobiliteitshubs.

Verbetering Fietsvoorzieningen

In de periode 2020-2023 hebben wij acht projecten uitgevoerd in het kader van verbeteringen van fietsvoorzieningen, waaronder de aanleg van twee nieuwe vrij liggende fietspaden. Voor de periode 2024-2026 staan nog dertien fietsprojecten op de rol voor uitvoering. Dit betreft de aanleg van vijf nieuwe fietspaden en zeven voor groot onderhoud- c.q. rehabilitatie. Zeven daarvan zijn al zover voorbereid dat de uitvoering in 2024 kan/zal starten.

Uitvoering beheerplan wegen (zie onderhoud kapitaalgoederen)

Uit de laatst uitgevoerde weginspectie (2022) blijkt dat de gemiddelde kwaliteit van onze wegverhardingen is gezakt tot rapportcijfer 4,9. Dat is voorbij de ondergrens van het streefniveau B (5,5 tot 7,5). Dit is niet zo dramatisch als het lijkt; in de gekozen beoordelingssystematiek haalt 83% van onze wegen nog een (ruim) voldoende of hoger. Wij hebben het nieuwe beheerplan wegen 2023 – 2027 geschreven, een onderhoudsstrategie gemaakt en een financieel groeimodel uitgewerkt. Deze bieden wij binnenkort aan de Raad ter bespreking aan.

De gemeente Eersel heeft een uitgebreid wegennet om te onderhouden. Dat lukt ons goed, getuige de flinke budgetten en rehabilitatiekredieten die in het meerjarig investeringsplan staan. De uitvoering van dit onderhoud aan wegen stagneert nergens. Zolang we in staat zijn om deze financiële last te dragen, is er op korte of middellange termijn geen sprake van onderhoudsachterstanden of kapitaalvernietiging. De verkeersveiligheid staat nergens onder druk. Wel zullen we onze ambitie over het absolute onderhoudsniveau moeten bijstellen.

Uitvoering Beleidsplan Openbare Verlichting (zie onderhoud kapitaalgoederen)

De twee speerpunten uit het beleidsplan Openbare Verlichting 2014-2024 zijn uitgevoerd: het verwijderen van lichtmasten in het buitengebied en het ombouwen van de (oranje) SOX verlichting naar LED. Daarnaast wordt bij reguliere vervanging ingezet op het toepassen van LED verlichting. Wij streven naar verdere vermindering van het energiegebruik voor openbare verlichting tot de 50% energiereductie in 2030 ten opzichte van het jaar 2013.

In 2023 schrijven wij het nieuwe beheerplan Openbare Verlichting 2024-2028. Vooruitlopend hierop zijn we in 2023 in het kader van groot onderhoud begonnen met het vervangen van ± 2.200 oude armaturen door moderne LED armaturen. Dit type verlichting levert 33% energiebesparing ten opzichte van de bestaande PLL lampen. Eind 2024 is dan ± 80% van onze lichtmasten voorzien van energiezuinige LED-verlichting.

Haalbaarheidsonderzoek geluidswal A67

Vanuit inwoners van de gemeente Eersel wordt geluidsoverlast ervaren van de A67. Een geluidswal of geluidscherm zou hier uitkomst kunnen brengen. De gemeente is hierin evenwel geen bevoegd gezag. Rijkswaterstaat geeft aan dat de normen geen geluidswal rechtvaardigen. Ons college onderzoekt of een combinatie van opwek van zonne-energie en geluidwering mogelijk is langs de A67.

Het is ingewikkelder dan aangenomen. Voorlopig kunnen we beginnen met de voorbereidingen en uitvoering voor de aanleg van een geluidswal langs Oeyenbos. Voorlopig zonder zonnepanelen, omdat de vergunning-procedures hiervoor te veel vertraging zouden veroorzaken. De kredieten zijn hiervoor in 2023 beschikbaar gesteld. De geluidswal Heesch en de zonnegeluidschermen Duizel leveren nog vele vragen op met moeilijke antwoorden. We kunnen nog geen inschatting geven of deze projecten realistisch en/of haalbaar zijn.

Doorlopende projecten in 2024

Omschrijving	Begroot	Voltooid	Toelichting
Aanleg geluidswal Oeyenbos Geluidswal Oeyenbos (grondaankoop)	2023 2023	2026 2024	Vorbereiding in 2023 gestart Principe-overeenstemming koop 2023
Vervanging verharding Duiselseweg/Knegselsedijk Herinrichting Knegselsedijk/Duiselseweg Vrijliggend fietspad Duiselseweg	2017 2017 2017	2022/25 2022/25 2025	Fase 1 Knegselsedijk in 2022 voltooid Fase 1 Knegselsedijk in 2022 voltooid Fase 2 in relatie met fietspad Buivensedreef
Vorbereiding fietspad Buivensedreef	2022	2024	Realisatie 2025

Omschrijving	Begroot	Voltooid	Toelichting
Aanleg fietspad Stevert	2017	2024	Samenwerking met Bergeijk. Ontwerp klaar. Bestemmingsplan loopt. Grondaankopen uitgezet; aanleg 2024
Vrijliggend fietspad Urnenweg	2020	2025	Tracé loopt door in gemeente Bladel
Uitvoering Carquefouplein, wegen	2022	2024	Extra voorbereiding in verband met wateroverlast Carquefouplein/Gebr. Hoeksstraat
Vorbereiding looproute Markt/Hint	2021	2023	Uitvoering najaar 2024
Vorbereiding SW1D 3 ^e fase, Kerkplein, fietspad F67 Eindhovenseweg,	2021	2023	Uitvoering 2024/2025.
Vorbereiding Willibrordusstraat	2022	2023	Ontwerp en inspraak 2023
Herinrichting Hazenstraat	2022	2023	Realisatie vanaf Q3 2023
Vorbereiding reconstructie Schadewijkstraat Reconstructie Schadewijkstraat uitvoering	2022 2023	2023 2025	Realisatie 2024/2025
Vorbereiding fietsviaduct Haagdoorn	2022	2024	Realisatie vóór 2028
Wandelbruggetje "de Run"	2022	2025	(N69) bijdrage beekherstel Levende Run (Opdrachtgever Waterschap de Dommel)
Uitkijkpunt "de Run"	2022	2025	
Reconstructie Kerkstraat wegen uitvoering	2023	2024	
Steensel Weer 1 Dorp 3 ^e fase Eindhovenseweg, wegen	2023	2025	
Vorbereiding F67 De Kempenroute	2023	2023	
Uitvoering verkeersveiligheidsplan 2020	2020	2023	Afsluiten eind 2023
Regionale HUB	2020	2023	Afsluiten eind 2023
Maatregelen verkeersveiligheidsplan 2021	2021	2024	
Maatregelen Mob. Strategie De Kempen	2022	2027	
Uitvoering verkeersveiligheidsplan	2022	2025	
Verkeersveiligheidsplan 2023	2023	2026	

Algemeen: Het merendeel van projecten hebben een doorlooptijd van twee tot drie jaar. Daarom splitsen we projecten in voorbereiding en uitvoering. Zo leggen we minder beslag op de financiële middelen, voorkomen we te grote onderuitputting van de begroting en kunnen we de uitvoeringsbudgetten beter ramen.

Toelichtingen op investeringen 2024

Looproute Markt Hint

Al enige jaren bestaat de wens om een vlakke looproute ten behoeve van minder mobiele mensen op de Markt/Hint aan te leggen. In 2023 hebben wij een eerste inventarisatie van het werk gemaakt en hebben wij hierover oriënterende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de Eerselse centrumondernemers. Uitvoering is voorzien in het najaar 2024. Er moeten nog belangrijke keuzes worden gemaakt. Daarvoor

hebben wij een startnotitie/opdracht-formulering voorbereid, welke omstreeks de begrotingsbehandeling 2023 door uw raad is/wordt behandeld.

Rehabilitatie Hoogeloonsedijk

De wegconstructie van de Hoogeloonsedijk is aan het einde van zijn levensduur als gevolg van de lichte constructie, leeftijd en de steeds zwaardere en bredere voertuigen die er gebruik van maken. Doordat de weg te smal is, worden ook de bermsten steeds verder kapotgereden. Onderhoudsmaatregelen om de levensduur te verlengen brengen helaas geen verlichting meer. De gehele wegconstructie zal daarom worden vervangen. Tevens zal de weg iets breder gemaakt worden.

Vorbereiding rehabilitatie Biemeren (Wintelre), wegen

Biemeren is een belangrijk onderdeel van de verbinding tussen Wintelre en Veldhoven. De wegconstructie is aan het einde van haar levensduur. Dit ten gevolge van een lichte constructie, ouderdom, intensief gebruik en steeds zwaardere voertuigen. Onderhoudsmaatregelen om de levensduur te verlengen brengen helaas geen oplossing meer. De gehele wegconstructie moet worden vervangen. De gemeente Veldhoven heeft haar deel van deze verbindingsweg (Oude Kerkstraat) onlangs al opgeknapt. Vorbereiding in 2024; de uitvoering is voor 2025 in het meerjarig investeringsplan 2024-2027 opgenomen.

Aanleg fietspad Steensel – Heers (gedeelte Zandstraat – gemeentegrens Veldhoven)

Opwaarderen fietspad Steensel – Heers (Zandstraat: gedeelte Steensel - Nedermolen)

Rehabilitatie fietspad Zandstraat (Steensel: gedeelte Nedermolen – bruggetje de Run)

In 2009 is met 25 partijen gestart om de leefbaarheidsproblemen rond de N69 tussen Hasselt en Eindhoven in kaart te brengen en op te lossen. Dit heeft geleid tot het Gebiedsakkoord N69 welke op 12 juni 2012 is ondertekend door alle samenwerkende partijen waaronder de gemeente Eersel. Dit heeft geleid tot de aanleg van de nieuwe N69, uitvoeren van nulplusmaatregelen (onder andere aanleg Diepvelddenweg, afwaarderen Stokkelen) en de Gebiedsimpuls. De laatste is opgedeeld in zeven deelprogramma's, waaronder deelprogramma Run N69 (december 2016). Belangrijkste onderdeel daarvan is het herstel van de natuurlijke waterloop van de Run tussen de Dommel (Veldhoven) en Schadewijk (Eersel) conform de KaderRichtlijn Water (KRW). Deze werkzaamheden starten in 2025 en moeten uiterlijk 2027 voltooid zijn. Waterschap de Dommel trekt dit project. Eersel heeft een aantal deelprojecten in dit uitvoeringsplan ondergebracht (bruggetjes, elzensingels, fietsroutes en -parkeerplaatsen).

Een ander onderdeel van het deelprogramma de Run is ook het beleefbaar maken van deze aangepaste waterloop en de bereikbaarheid van deze recreatieve elementen. In het deelprogramma Run N69 staan een aantal fietsverbindingen opgenomen; Steensel-Waliek (gemeente Bergeijk) en Steensel-Heers (gemeente Veldhoven). Fietspad Stevert werd al in 2017 in de begroting opgenomen. In 2021 hebben we de fietsverbinding Steensel-Heers voor het eerst in het meerjarig investeringsplan genoemd en dat jaar hebben we ook cofinancieringsverklaringen aan de provincie afgegeven voor diverse onderdelen van het deelprogramma de Run N69. Voor de aanleg van de fietspaden Zandstraat-Nedermolen-Turfweg (Veldhoven) is onlangs de 50% subsidie afgegeven door de provincie Noord-Brabant (€ 461.615,-) om het bosgebied ten zuidoosten van Steensel recreatief te ontsluiten. De voorbereiding is mede namens Veldhoven in volle gang. We streven ernaar om de uitvoering in 2024 te starten en te voltooien.

Gelijktijdig met de aanleg van beide onderdelen van de fietsverbinding Steensel-Heers willen we ook het aansluitende fietspad langs de Zandstraat, (gedeelte Nedermolen-bruggetje de Run) opwaarderen/rehabiliteren. De kwaliteit van het pad is slecht door veel wortelopdruk en voldoet daardoor niet meer aan de eisen voor comfort en veiligheid. Het is niet meer mogelijk om de levensduur van het fietspad te verlengen. Het gehele fietspad moet daarom vervangen worden.

Vorbereiding rehabilitatie Kuilenhurk/De Hoefseweg (Vessem), wegen

Kuilenhurk is de toegangsweg naar het industrieterrein Hoefseweg in Vessem. De wegconstructie is aan het einde van de levensduur als gevolg van een relatief lichte constructie, leeftijd, intensief gebruik en steeds zwaardere voertuigen. Onderhoudsmaatregelen om de levensduur te verlengen brengen helaas geen verlichting meer. De weg moeten we vervangen door een zwaardere wegconstructie.

Daarnaast is er de wens om verkeersremmende maatregelen op Kuilenhurk te realiseren en om op het industrieterrein de Hoefseweg het regen- en vuil water te scheiden. Voor dit laatste willen we regenwater-riolen aanleggen, zodat de afvoer van regenwater naar de RWZI verminderd en het regenwater lokaal wordt vastgehouden. In 2024 zal de voorbereiding hiervoor starten. Op verzoek van de nutsbedrijven hebben we inmiddels verregaande afspraken om de kabels en leidingen ter plaatse in 2025 te vervangen.

Vervanging materieel buitendienst (gladheidsbestrijding)

In 2024 staat het vervangen van één fietspadstrooier op de planning. Deze fietspadstrooier was in 2019 reeds afgeschreven. Door refurbishing van de fietspadstrooier kon de vervanging met vijf jaar vooruitgeschoven worden naar 2024.

Vorbereiding herinrichting Hoolstraat/Aelenstraat (Eersel), wegen

De Aelenstraat en Hoolstraat zijn aangelegd in 1983. Technisch zijn deze wegen nog in redelijke staat, maar de materialen zijn erg versleten. We moeten hier nu een groot regenwaterriool aanleggen tussen de Willibrorduskerk en Eersel Zuid. Dit is dan een goede gelegenheid om de slechte straatklinkers te vervangen en gelijktijdig de verkeerssituatie rondom de sporthal en scholen te verbeteren. De kosten voor riolering zijn opgenomen in programma 4 van deze begroting.

Vorbereiding herinrichting Smitseind, Kempstraat, Kerkackers (Duizel), wegen

De riolering van bovenstaande straten wordt vervangen en vergroot. Tegelijkertijd met deze vervanging zullen de wegen opnieuw worden ingericht en wordt er rekening gehouden met de klimaatverandering door het toepassen van een groenere inrichting en het handhaven van bomen. De kosten voor riolering zijn opgenomen in programma 4 van deze begroting

Reconstructie Den Heuvel (Knegsel), wegen

De wijk/weg Den Heuvel is deels een 80'er jarenwijk welke zich kenmerkt door smalle profielen en kwalitatief slechte materialen. Daarnaast zijn de jongste bomen in een te kleine groeiplaats gezet, waardoor ze geen goed wortelpakket hebben ontwikkeld. Nu de bomen tot hun volle wasdom zijn gekomen, komen ook de gebreken. De bomen zijn weinig vitaal en een aantal is instabiel. Er zijn inmiddels bomen omgewaaid en uit voorzorg hebben wij alle kleinere bomen in het plan gekapt. De grote bomen op het centrale deel van dit wijkje hebben we uiteraard gespaard. Mede op aanvraag van de dorpsraad is besloten om deze straat opnieuw in te richten. Met de herinrichting willen we dit deel van Den Heuvel aanpassen aan de eisen van deze tijd. Het aanbrengen van groeiplaatsverbetering voor de nog vitale bomen en de slechte bomen vervangen door vitale exemplaren in een voldoende grote groeiplaats. In dit centrale deel van Den Heuvel ontbreekt ook een separaat infiltratieriool. Deze wordt gelijktijdig aangelegd. Onder programma 4 van deze begroting zijn de kosten voor riolering opgenomen.

Vorbereiding 1^e tranche F67 - De Kempenroute (gedeelte gemeentegrens Hapert – ovatonde Haagdoorn)

Eind 2022 heeft uw gemeenteraad de "gezamenlijke mobiliteitsstrategie de Kempen" vastgesteld. Hierin heeft Eersel ingestemd met het realiseren van een snelle/comfortabele fietsverbinding vanaf Reusel, langs Bladel, Hapert, Eersel, Steensel en Veldhoven naar Eindhoven. De 1e tranche F67 op Eersels grondgebied betreft het tracé tussen gemeentegrens Hapert en ovatonde Molenweg, plus de parallelwegen in de kom Steensel. Dit laatste wordt uitgevoerd als onderdeel van het project Steensel Weer één Dorp 3e fase SW1D. De totale kosten voor de 1e tranche worden geraamd op 6 miljoen euro. Voor de ongelijkvloerse kruising met de Postel-seweg/Wolverstraat/Habraken draagt de provincie 80% van de kosten (€ 3.000.000,-). Voor het aanpassen van de bestaande fietspaden tussen Hapert en ovatonde Molenweg plus de aanpassing van de parallelwegen in Steensel krijgen we een 50% bijdrage. De totale kosten voor Eersel bedragen dan € 2.100.000,-, waarvan € 950.000,- reeds zijn opgenomen in SW1D 3^e fase.

Het restant van de Eerselse bijdrage (€ 1.150.000,-) is gesplitst over 2024 (€ 412.000,-) en 2025 (€ 738.000,-). De provinciale bijdrage voor deze 1e tranche is in 2025 voorzien (€ 3.900.000,-). In 2023 en 2024 doen we de voorbereiding van dit deel van het project. In 2025 start de uitvoering. Uiterlijk in 2027 moet de volledige 1^e tranche F67 zijn voltooid.

Over de 2^e tranche F67 zijn we nog in gesprek met onze regiopartners. Als belangrijke wens hebben we een tunnel onder- of fly-over bij de ovatonde Molenweg opgevoerd. Zonder deze voorziening is geen veilige passage met de Molenweg te maken voor het toenemende aantal fietsers op de snelle/comfortabele F67.

Rode fietsstroken Boksheidsdijk en Zandhoefseweg (Eersel)

Fietsers hebben geen eigen plek op de Boksheidsdijk/Zandhoefseweg in Eersel en de snelheid van het gemotoriseerd verkeer ligt hoger dan de toegestane maximumsnelheid van 60 km/uur. Deze fietsverbinding is een belangrijke lokale verbinding als aanvulling op het regionale fietsnetwerk en wordt relatief veel gebruikt door recreatieve fietsers. In 2024 gaan we rode fietsstroken en (beperkt) verkeersremmende maatregelen aanbrengen op dit tracé. Het is van belang dat het landbouwverkeer hier niet onnodig wordt gehinderd. Gelijktijdig met het aanbrengen van de rode fietsstroken voeren we groot onderhoud uit. We herstellen en versterken de asfaltconstructies en brengen ook nieuwe zwarte deklagen aan.

Asfalteren fietspad Hoogcasteren (Vessem)

Dit fietspad is onderdeel van de verbinding van de kernen Veldhoven en Hoogeloon. Het fietspad is uitgevoerd in grijze profieltegels. De kwaliteit is onvoldoende om hier nog comfortabel te kunnen fietsen. Het tegelpad willen we vervangen door een comfortabele asfaltconstructie.

Vorbereiden asfalteren fietspad Postelseweg (Eersel, gedeelte komgrens Eersel – Spijkertsedijk)

De fietspaden langs de Postelseweg tussen de komgrens van Eersel en Spijkertsedijk (Ter Spegelt) zijn uitgevoerd in tegelverharding. De kwaliteit is matig tot goed. De nutsbedrijven willen de kabels en leidingen onder en langs de fietspaden van de Postelseweg in 2025 vervangen. Dit biedt de kans om gelijktijdig, tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten en bij gelijke verkeershinder de tegels te vervangen door comfortabel asfalt. De voorbereiding hiervan zal in 2024 beginnen.

Aanleg verlichting fietspad Merenweg (Vessem-Wintelre)

Sinds een aantal jaren werken de voetbalverenigingen van Vessem en Wintelre samen in de jeugdopleiding. Dat veroorzaakt extra fietsbewegingen van de jeugd uit deze twee dorpen. De ouders van deze kinderen ervaren sociale- en verkeersonveiligheid op het vrijliggende fietspad. Via de dorpsraad Wintelre vragen zij nu om een volledig verlicht fietspad. Na advies van natuurbeheerders kiezen wij voor de aanleg van vleermuisvriendelijke amberkleurige lampen welke op gedimd niveau branden en bij nadering van fietsers de volle lichtsterkte geven. Tussen 23.00 uur en 06.00 uur schakelen we de verlichting uit. Door bij aanleg gebruik te maken van elektrisch materieel voldoen we aan de stikstofdepositie-eisen op het aangelegen N2000 gebied Groot en Kleinmeer.

Extra Openbare Verlichting Nieuwstraat (Eersel)

Aan de noordzijde van de Nieuwstraat staan moderne decoratieve armaturen voor openbare verlichting. Aan de zuidzijde wordt deze ondersteund door grondspots die de onderzijde van het bladerdek aanschijnen van de daar geplante bomen. 80% van deze grondspots zijn inmiddels kapot. Er zit vocht in en/of de aansluitkabels zijn kapot getrokken door de boomwortels. De nog werkende spots verzorgen plaatselijk een feeëriek beeld in de avonduren en in de nacht, zolang er tenminste blad aan de bomen zit; in de zomerperiode van april tot december. Juist in de donkere dagen voor en na kerstmis is de gelijkmatigheid van de verlichting in de Nieuwstraat onvoldoende door het ontbreken van het bladerdek. Daarom stellen wij u voor om de spots te vervangen door 3,5 meter hoge lichtmasten aan de zuidzijde van de bomen, zodat ook dit deel van de winkelstraat voldoet aan de adviezen uit de NPR (Praktijkrichtlijn). Op deze manier ontstaat er een goede, sociaal veilige openbare verlichting met gelijkmatige lichtverdeling in de drukke winkelstraat.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bereikbaarheid;
2. Verkeersveiligheid.

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Aanleg looproute voor mensen met een beperking op de Markt en Hint. In combinatie met groot onderhoud.	542.000	322.000	220.000
Rehabilitatie Hoogeloonsedijk	390.000	390.000	0
Vorbereiding rehabilitatie Biemerden	75.000	75.000	0
Rehabilitatie fietspad Zandstraat (gedeelte Run-Nedermolen)	170.000	170.000	0
Vorbereiding rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg, WEGEN	100.000	100.000	0
Vervanging materieel buitendienst (gladheidsbestrijding)	33.000	0	33.000
Vorbereiding herinrichting Hoolstraat/-Aelenstraat, WEGEN	45.000	45.000	0
Vorbereiding herinrichting Smitseind, Kempstraat, Kerkakkers (Duizel), WEGEN	152.000	152.000	0

Reconstructie Den Heuvel, Knegsel, WEGEN	363.000	363.000	0
Vorbereiding 1 ^e tranche F67 - De Kempenroute	412.000	0	412.000
Aanleg fietspad Steensel-Heers (gedeelte Zandstraat-gemeentegrens Veldhoven)	278.000	103.000	175.000
Opwaarderen fietspad Zandstraat (Nedermolen-Steensel)	542.000	240.000	302.000
Vorbereiding asfalteren fietspad Postelseweg	75.000	0	75.000
Aanleg verlichting fietspad Merenweg	150.000	0	150.000
Extra openbare verlichting Nieuwstraat (Eersel)	154.000	0	154.000
Totaal investeringen	3.481.000	1.960.000	1.521.000

Exploitatie

Programma: Verkeer en vervoer						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Bereikbaarheid	2.192.507	1.895.643	2.051.898	2.186.898	2.221.898	2.256.898
Verkeersveiligheid	854.273	611.335	668.735	617.735	608.735	608.735
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	3.046.780	2.506.978	2.720.633	2.804.633	2.830.633	2.865.633
BATEN						
Bereikbaarheid	619.623	68.321	118.000	118.000	118.000	118.000
Verkeersveiligheid	386.506	111.000	109.000	39.000	39.000	39.000
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	1.006.129	179.321	227.000	157.000	157.000	157.000
Saldo (baten – lasten)	-2.040.651	-2.327.657	-2.493.633	-2.647.633	-2.673.633	-2.708.633
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	1.008.327	1.209.758	1.231.372	1.231.372	1.231.372	1.231.372
Apparaatskosten	362.085	1.154.450	755.376	755.376	755.376	755.376
Totaal overige lasten	1.370.412	2.364.208	1.986.748	1.986.748	1.986.748	1.986.748
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	150.747	315.567	203.686	203.686	203.686	203.686
Totaal overige baten	150.747	315.567	203.686	203.686	203.686	203.686
Saldo programma (baten – lasten)	-3.260.316	-4.376.298	-4.276.695	-4.430.695	-4.456.695	-4.491.695

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bereikbaarheid

Deze productgroep heeft een nadelig saldo van € 60.576,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt een hogere storting in de reserve rehabilitatie wegen (€ 67.000,-).

Verkeersveiligheid

Deze productgroep heeft een nadelig saldo van € 59.400,- ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt doordat de budgetten voor energie met betrekking tot de openbare verlichting met 50% zijn verhoogd met € 57.500,-.

Beleidsdocumenten

- [Beheerplan wegen 2023-2027](#)
- [Verkeersvisie 2030 Gemeente Eersel](#)
- [Beleidsplan Openbare Verlichting 2014-2024](#)
- Bereikbaarheidsagenda
- Mobiliteitsstrategie De Kempen

7. Cultuur, sport en recreatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Mogelijkheden creëren om inwoners mee te laten doen aan en te kunnen laten genieten van sport, cultuur en recreatie”**.

*Recreatie komt ook terug in programma 8 ‘Economische structuur’ (toerisme).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
SPORT		
Indicator	Realisatie	Norm
35. Niet-sporters (<i>verplicht</i>) In %	2020 Eersel: 46,2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 50,3%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Inzet combinatiefunctionarissen op basisscholen en De Grote Aard (speciaal onderwijs); - Inzet buurtsportcoaches voor ouderen, ouders en jonge kinderen, 30-plussers en 50-plussers en mensen met een beperking; - Ondersteuning verenigingen door sportcoördinator; - Deelname aan Uniek Sporten. Uniek Sporten Brabant biedt gratis ondersteuning aan Brabanders met een beperking of een chronische ziekte bij het vinden van een passende sport; - Pilot sportvereniging voor chronisch zieken. - Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Beweegakkoord (Sportakkoord 2.0). 		
Indicator	Realisatie	Norm
36. Inwoners die (zeer) tevreden zijn over sportvoorzieningen (<i>eigen indicator</i>) In %	2020 Eersel: 76% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 68%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Sportbeoefening voor iedereen mogelijk (blijven) maken; - In stand houden voldoende toekomstbestendige sportvoorzieningen; - Tijdig renoveren van accommodaties volgens het accommodatiebeleid; - Uitvoeren toekomstbestendig accommodatiebeleid; - In 2023 vindt er een herijking/actualisatie van het accommodatiebeleid plaats; - Open staan voor nieuwe sporten, maar kiezen van multifunctioneel gebruik van bestaande voorzieningen. 		

CULTUUR EN CULTUUREDUCATIE		
Indicator	Realisatie	Norm
37. Tevredenheid van inwoners over het aanbod van culturele voorzieningen (<i>eigen indicator</i>) Uitgedrukt in een rapportcijfer (<i>burgerpeiling waarstaatjegemeente</i>)	2022 Eersel: 6,5 2020 Eersel: 6,6 Deze vraag is als maatwerkvraag toegevoegd aan de standaard vragenlijst Burgerpeiling. Derhalve is er geen cijfer beschikbaar van gemeenten tot 25.000 inwoners.	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inzet combinatiefunctionarissen;
- Cultuureducatie bieden we structureel aan alle leerlingen van 4 tot en met 18 jaar aan. Ieder kind komt minimaal één, en zo mogelijk twee keer, in aanraking met elke kunstdiscipline (theater, dans, muziek, beeldend, multimedia, literatuur en cultureel erfgoed);
- Muziekschool, harmonieën en fanfare verzorgen muzieklessen op basisscholen;
- We houden een basisbibliotheek in Eersel en een jeugdbibliotheek-voorziening in elke kern in stand;
- Vier keer per jaar bieden we een naschools aanbod cultuur aan voor een periode van zes weken;
- We ondersteunen instellingen op gebied van cultuur;
- We ondersteunen ad hoc producties en manifestaties;
- We ontwikkelen een kunstwandelaroute Het Groene Lint in samenwerking met de stichting.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Onderhoud sportvelden

Afgelopen jaar hebben we op een sportpark proefgedraaid met een robotmaaier. De resultaten hiervan waren goed en de kwaliteit van het gras was beduidend beter. Doordat er continue gemaaid wordt ligt er ook geen los gras op het veld en is de grashoogte altijd hetzelfde. We breiden deze pilot uit naar 5 sportparken te weten Steensel, Vessem, Wintelre, Knegsel en Duizel.

Gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker maken.

Zie hiervoor de tekst in programma 1.

Zwembad Eersel

Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2021-2024 is het onderwerp 'toekomst maatschappelijk zwemwater' aan de orde geweest. In het stuk staat een aantal richtinggevende keuzes waarop uw raad antwoord heeft gegeven. Naar aanleiding van deze keuzes is het vervoltraject opgestart. In september 2022 is er definitief besloten over de configuratie (functioneel en ruimtelijk programma van eisen) en locatie van het nieuwe zwembad (Eersel-West). Aansluitend is gestart met de voorbereidingen van de planologische procedure en de aanbesteding (Design & Build). Het doel is om na afloop van de huidige exploitatietermijn van zwembad De Albatros het nieuwe zwembad te openen (omstreeks april 2026). Binnen het te doorlopen proces is nog een aantal projectrisico's aanwezig, onder andere vanuit planologie en de netwerkcongestie die van invloed kunnen zijn op deze planning.

Beleid spelen, bewegen en ontmoeten.

Eind 2023, begin 2024 wordt het nieuwe beleid omtrent spelen, bewegen en ontmoeten vastgesteld. In 2024 en daarna zal aan dit vastgestelde beleid uitvoering worden gegeven.

Kunstroute Het Groene Lint

De werkzaamheden met betrekking tot de vlechthekken ten behoeve van de "Kunstroute Het Groene Lint" zijn overgedragen aan "Stichting Kunstroute Het Groene Lint" die in november 2018 is opgericht.

Naast de aanleg van het verbindende element 'Het Lint' in de vorm van vlechthekken heeft de gemeente langs de route op Eersels grondgebied autonome kunstwerken geplaatst. In 2021 is "Het Groene Ei" en in 2022 zijn "Janus" en "De Geweien" geplaatst. In 2023 is het ontwerp voor het kunstwerk "het Verdwenen Volkje" toegevoegd. Dit wordt in 2024 geplaatst. Als het budget toereikend is wordt in 2024 een vijfde en laatste kunstwerk geplaatst. Hiermee is het hele plan uitgevoerd.

LandArt project om de kernen van Eersel te verbinden met Kunst

De LandArt-tentoonstelling is in 2021 gehouden bij het Groot en Klein Meer te Wintelre. In 2023 is een tweede LandArt-tentoonstelling georganiseerd in de kern Knegsel. De LandArt tentoonstellingen worden heel goed bezocht (tussen 12.000 en 15.000 bezoekers). Als er voldoende budget voorhanden is wordt LandArt tentoonstelling in 2025 georganiseerd in een nader te bepalen dorpskern.

Kempenmuseum de Acht Zaligheden

Op basis van het rapport "Uitwerking business case Kempenmuseum" van House of Leisure/Markteffect heeft de gemeenteraad in november 2020 besloten te kiezen voor de uitwerking van Ontwikkelrichting 1.4: Museum met Bezoekerscentrum op de huidige locatie. Deze richting is in 2021 uitgewerkt tot een concreet plan in de vorm van schetsontwerpen, begrotingen, *visuals* en dergelijke. De uitgewerkte plannen zijn opgenomen in het *Bidbook* "Innovatie door schaarste". Op 31 mei 2022 heeft de raad besloten in te stemmen met de plannen en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen. 2022 was een overgangsjaar, waarin de schetsplannen concreet

zijn uitgewerkt tot een uitvoeringsgereed ontwerp. In 2023 is het Definitief Ontwerp klaar en wordt aanbesteed. De verwachting is dat een deel van de uitvoering in 2024 plaatsvindt. Vanaf 2025 is gerekend met het vernieuwde museumconcept, de vernieuwde bebouwing en de nieuwe inrichting.

Update bestand cultuurhistorisch waardevolle panden

In 2024 gaan we verder het actualiseren van het erfgoedbeleid. Naast gemeentelijke monumenten, zijn er ook beschermde cultuurhistorische waardevolle panden in Eersel. Deze panden zijn beschermd via het bestemmingsplan. Door deze algehele update kan de gemeente bepalen of de huidige lijst nog aansluit bij het beoogde doel van de bescherming van waardevolle panden/ objecten in Eersel. Voor de omgevingswet zijn goede beschrijvingen zijn belangrijk om ruimtelijke en vergunningstechnische processen snel te kunnen doorlopen. Het doel is om in 2024 de panden uit kernen Vessem, Wintelre en Knegsel beschreven te hebben.

Toelichtingen op investeringen 2024

Renovatie buitensportaccommodaties

De gemeente ziet sportverenigingen als een belangrijk netwerk dat bijdraagt aan de leefbaarheid van alle kernen. In de gemeente beschikt iedere kern over basisvoorzieningen. Op het gebied van sport zijn dit de volgende basissporten: voetbal, korfbal, tennis, hockey, atletiek, honkbal, zwemmen en gymonderwijs.

Hieraan is een groot aantal basisvoorzieningen gekoppeld, zoals o.a. het kunnen beschikken over sportvelden, sportverlichting, kleedlokalen en sanitaire ruimten en de inrichting van de buitenruimte. De gemeente draagt vanuit haar rol als eigenaar/verhuurder zorg voor deze basisvoorzieningen en dat deze voldoen aan de norm.

De huidige kleedaccommodaties van de volgende buitensportaccommodaties zijn inmiddels gedateerd:

- Tennis Duizel	kleed- en sanitairruimten	bouwjaar: 1984
- Voetbal Duizel	scheidsruimten	bouwjaar: 1984
- Korfbal Knegsel	kleed-, scheids- en sanitairruimten	bouwjaar: 1986
- Korfbal Wintelre	kleed-, scheids- en sanitairruimten	bouwjaar: 1986
- Tennis Wintelre	kleed- en sanitairruimten	bouwjaar: 1986

Gemeente Eersel rekent met een economische levensduur voor haar vastgoed van 40 jaar. Doorgaans vindt er na veertig jaar een renovatiemoment plaats. Gezien de bouwjaren van bovengenoemde accommodaties komt dit neer op renoveren in 2024 en 2026.

In het accommodatiebeleid staat echter ook dat vervanging en/of renovatie geen automatisme of vanzelfsprekendheid meer is. Er wordt daarbij ook gekeken naar mogelijkheden tot samenwerking, of gezamenlijk gebruik van accommodaties. Daarnaast wordt gekeken naar de vitaliteit van de vereniging, die activiteiten moet kunnen blijven bieden op een voldoende kwalitatief niveau. In de geplande renovatiejaren 2024 en 2026 zullen de betreffende verenigingen, voorafgaand aan de werkelijke uitvoering, worden beoordeeld aan deze uitgangspunten in het accommodatiebeleid. Bovendien wordt, gelijktijdig met de renovaties van de sanitaire ruimten, ook rekening gehouden met aanpassingen conform het inclusie-beleid (zoals realiseren van een mindervalidentoilet en -douche).

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Sport en recreatie;
2. Kunst en cultuur.

Investerings (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Renovatie buitensportaccommodaties	42.400	0	42.400
Totaal investeringen	42.400	0	42.400

Exploitatie

Programma: Cultuur, sport en recreatie						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027

LASTEN						
Sport en recreatie	2.565.056	9.738.042	867.554	865.010	867.554	865.010
Kunst en cultuur	1.109.171	768.264	779.301	779.001	779.001	779.001
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	3.674.227	10.506.306	1.646.855	1.644.011	1.646.555	1.644.011
BATEN						
Sport en recreatie	1.773.098	8.058.219	105.595	105.595	105.595	105.595
Kunst en cultuur	398.924	99.844	50.291	50.291	50.291	50.291
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	2.172.022	8.158.063	155.886	155.886	155.886	155.886
Saldo (baten – lasten)	-1.502.205	-2.348.243	-1.490.969	-1.488.125	-1.490.669	-1.488.125
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	362.744	913.313	496.902	496.902	496.902	496.902
Apparaatskosten	217.400	222.953	283.700	283.700	283.700	283.700
Totaal overige lasten	580.144	1.136.266	780.602	780.602	780.602	780.602
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	149.961	305.000	0	0	0	0
Totaal overige baten	149.961	305.000	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-1.932.388	-3.179.509	-2.271.571	-2.268.727	-2.271.271	-2.268.727

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Sport en recreatie

Deze productgroep laat een positieve afwijking van € 917.864,-, zien ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een de technische verwerking van de dekking van het nieuw te bouwen zwembad ter grootte van € 997.000,-. De equivalent hiervan staat in programma 10 als nadeel. Het is budgetneutraal geraamd. Het overige verschil wordt veroorzaakt door de indexering op de budgetten voor de verschillende sportaccommodaties en- voorzieningen.

Kunst en cultuur

Deze productgroep laat een negatieve afwijking van € 60.590,-, zien ten opzichte van de begroting 2023. Het verschil op de baten ontstaat door een incidentele onttrekking uit de reserve voor kunst. Het overige verschil op deze productgroep ontstaat onder andere door een hoger subsidiebedrag (met name indexering) aan de bibliotheek, de muziekschool en het Kempenmuseum.

Beleidsdocumenten

- [Toekomstbestendig accommodatiebeleid](#)
- Implementatieplan Toekomstbestendig accommodatiebeleid
- Werkplan kunstcommissie
- [Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 – 2026](#)

8. Economische structuur

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Economische ontwikkeling gericht op een zo groot mogelijke welvaart”**.

*Werkgelegenheid komt ook terug in programma 0 ‘Sociale voorzieningen’.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

BEHOUD VAN WERKGELEGENHEID

Indicator	Realisatie	Norm
------------------	-------------------	-------------

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
38. Banen <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2022 Eersel: 809,3 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 694,5 2021 Eersel: 797,3 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 677,6	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering Slimme maakregio; - Scholingsprogramma's De Kempen; - Informatievoorziening aan ZZP'ers. 		
Indicator	Realisatie	Norm
39. Functiemengingsindex (Verhouding tussen banen en woningen, 0 = alleen wonen en 100 = alleen werken) <i>(verplicht)</i> In %	2022 Eersel: 53,6 2021 Eersel: 53,3% Gemeenten < 25.000 inwoners: 48,9%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? Onderzoek naar grootschalige en MKB-kavels in de Kempen.		

GOED VESTIGINGSKLIMAAT		
Indicator	Realisatie	Norm
40. Vestigingen (van bedrijven) <i>(verplicht)</i> Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2022 Eersel: 194,8 2021 Eersel: 186,8 Gemeenten < 25.000 inwoners: 172,0	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandels-visie; - Zorg voor voldoende bedrijfsgrond; - Betrokkenheid bij Kempisch Bedrijvenpark; - Uitvoering Kempensie Bedrijventerreinen. 		

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
Indicator	Realisatie	Norm
41. Waardering vestigingsklimaat gemeente <i>(eigen indicator)</i> Rapportcijfers n.a.v. ondernemerspeiling	2022 Eersel: 5,3 Gemeenten < 25.000 inwoners: 4,8	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
Wat gaan we daarvoor doen? <ul style="list-style-type: none"> - Afleggen bedrijfsbezoeken; - Periodieke overleggen met georganiseerd bedrijfsleven; - Optimaliseren digitale serviceverlening; - Ondernemers meer betrekken bij beleidsvorming. 		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Behoud van werkgelegenheid

Uitvoering Slimme Maakregio

Door het voormalig Huis van de Brabantse Kempen is in samenwerking met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en de Kempengemeenten een Kempische Industrie Agenda (KIA) ontwikkeld, thans geheten Slimme Maakregio. Dit is een economisch plan voor de Kempen. In samenwerking met de Kempengemeenten wordt hieraan uitvoering gegeven. Voorbeelden zijn het onderzoek naar de Kempische maakindustrie en de Ambitie Slimme Maakregio De Kempen. Vanwege de opheffing van het Huis van de Brabantse Kempen wordt door de Kempengemeenten bezien hoe de uitvoering van de Slimme Maakregio in samenwerking doorgezet kan worden.

Scholingsprogramma's De Kempen

Het Kempisch Ondernemersplatform heeft drie scholingsprogramma's: Ondernemend Onderwijs de Kempen (OOK), Kies Kempische Bedrijven en het Leerportaal. Deze programma's zullen ook in 2023 financieel ondersteund worden.

Vornoemde programma's worden sinds vijftien jaar vanuit het KOP ingezet op het verbinden van het onderwijs aan het bedrijfsleven. Daarbij lag de focus met name op de maakindustrie. Sinds 2023 is besloten dit te verbreden naar ook andere sectoren. Daarvoor wordt het project VakRoute de Kempen opgezet. Voor de opstartfase wordt een financiële bijdrage van de gemeente gevraagd.

Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandelsvisie

Zowel lokaal, in Kempenverband als in regionaal verband zijn detailhandelsvisies opgesteld. De Eerselse Detailhandelsvisie is voornamelijk de bestuurlijke leidraad voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen.

De Kempische Detailhandelsvisie is in 2020 geëvalueerd. De conclusie is dat deze visie geen aanpassing behoeft, maar dat nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de uitvoering daarvan. Samenwerking met de andere Kempengemeenten is daarbij noodzakelijk. Als eerste van de aanbevelingen is de monitoring van (leegstaande) winkelpanden in 2021 uitgevoerd. In Eersel is nagenoeg geen winkel-leegstand. Jaarlijks wordt de winkelleegstand gemonitord.

De Kempische Detailhandelsvisie wordt periodiek besproken binnen het Kempisch Retail Board, waarin ook de gemeente Eersel zitting heeft. In dit Kempisch Retailboard worden ook de acties voor 2024 besproken en afgestemd.

Informatievoorziening aan zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)

Een groot deel van de Eerselse ondernemers bestaat uit ZZP'ers. Daarom besteden we aan deze groep aandacht op het gebied van voorlichting. In 2024 wordt er, in samenwerking met de gemeente Reusel-De Mierden wederom een voorlichtingsbijeenkomst gehouden.

Kempische Bedrijventerreinvisie

De belangstelling voor bedrijfsgrond, zowel voor grote als kleine kavels, onverminderd groot. De laatste bedrijfsgrond op Meerheide III, 2^e fase, is inmiddels geheel uitgegeven. Op dit moment zijn geen uitgeefbare bedrijfsgronden meer voorhanden. Ook de gronden op het KBP zijn inmiddels verkocht of in optie gegeven.

In 2022 is gestart met een Kempisch onderzoek naar grote (> 5.000 m²) en kleine bedrijfskavels lokaal (MKB-kavels).

De regio Zuidoost Brabant staat voor een ongekende economische groei in haar geschiedenis. We staan aan de vooravond van een grote schaa sprong. Gezien de snelheid waarmee de groei in de regio gaat plaatsvinden, moet een versnelling georganiseerd worden in de publieke ruimte (onder andere woningbouw, nieuwe bedrijventerreinen en ontwikkeling van het mobiliteitssysteem) en op de ontwikkeling van talent. De versnellingsopgave waar wij als regio voor staan vraagt om grote gezamenlijke investeringen en daarover willen we (de regio) afspraken maken met het Rijk. De zorg voor voldoende bedrijventerreinen is een belangrijk onderdeel van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA).

In 2023 hebben de subregio's in Zuidoost-Brabant, waaronder De Kempen, proces- en programmeringsafspraken opgesteld in een zogenaamd Position Paper. Binnen de Kempen is afgesproken om ten aanzien van de locatiekeuze voor een grootschalig bedrijventerrein te wachten op de Kempische Ontwikkelvisie, waarin een integrale afweging tussen bedrijventerreinen, woningbouw en infrastructuur plaats vindt. Besluitvorming omtrent deze ontwikkelvisie vindt eind 2024 plaats. De Position Papers zijn behandeld op de Omgevingsdag op 13 juli 2023. Zo is daar ook de regionale Visie werklocaties MRE behandeld. Gezien alle ontwikkelingen die in het kader van de schaa sprong op ons afkomen, heeft Eersel besloten om vooralsnog pas op de plaats te maken. Naar de mening van Eersel zou voor het verkrijgen van een goede balans de

regionale Visie werklocaties integraal benaderd moeten worden. Tijdens de Omgevingsdag heeft Eersel, als enige regiogemeente, niet ingestemd met die regionale visie.

Goed vestigingsklimaat

Uitgifte Meerheide III

Alle gronden op Meerheide zijn inmiddels uitgegeven. Er zijn geen uitgeefbare gronden meer voorhanden. Zoals hiervoor aangegeven is samen met de Kempengemeenten een onderzoek gestart naar mogelijkheden voor bedrijventerreinen voor grote (KBP) en kleine kavels (lokaal).

Ongeregistreerd grondgebruik

De gemeente bezit veel gronden die versnipperd door de gehele gemeente liggen, hierdoor ontbreekt een volledig inzicht op het aantal locaties/gevallen van ongeregistreerd grondgebruik. Het doel is om dit goed in beeld te gaan krijgen en beleid te formuleren hoe hier mee om te gaan. In 2023 is gestart met de inventarisatie, aansluitend wordt beleid geformuleerd.

Bevorderen Vrijtijdseconomie

Samen met onze destiniemetingorganisatie: VisitEersel, blijven we werken aan het kwalitatief blijven ontwikkelen van onze gemeente en deze aantrekkelijk en leefbaar te houden. De maatschappelijke meerwaarde is belangrijk: het draagt namelijk bij aan onze kwaliteit van leven, de sociale cohesie, de publieke voorzieningen, de aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimten, het kunnen ontmoeten, het aangenaam besteden van vrije tijd en gevoel van 'trots'. Zeker ook gezien de (gunstige) positie ten opzichte van, relatie met en ontwikkelingen in de Brainportregio. Dit gaan we doen door:

Continuering van de VisitEersel manager:

Om verder te bouwen aan onze kwalitatieve ontwikkeling, aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze gemeente is deze professionele kracht zeer gewenst. O.a. voor de Eersel bijdrage aan het nieuwe project Eindhoven BackYard, online(nieuwe website) en offline marketing lokaal en Kempen breed optimaliseren, mede ontwikkelen van een nieuwe Product Markt Combinatie: het Boerenleven, het ontwikkelen van audio wandelroutes in onze gemeente, het versterken van het lokale netwerk met diverse ondernemersgroepen.

Optimaliseren routestructuren:

De basis is op orde. Vanuit Vessem is er de wens een extra Mountainbike lus te realiseren. Na een succesvolle pilot in Eersel van een toegankelijk ommetje is de wens ontstaan om één toegankelijk ommetje per kern te realiseren, in Knegsel is dat in 2023 gerealiseerd. Daarnaast lopen er ontwikkelingen bij de Levende Beerze en de Run waarvoor aanpassingen in het bestaande netwerk nodig zijn. Gezocht wordt nog naar een passende locatie voor het realiseren van een fietskronkel. Voor het toevoegen van extra beleving op de Markt, passend in het kader van de storytelling van de Gloeiige: het verhaal van de vervloekte landheer van Eersel, zal hier de waterpomp geactiveerd worden.

Toelichting op investeringen 2024

Projecten vrijetijdseconomie

Opvolging geven aan het uitvoeringsprogramma VTE de Brabantse Kempen met een vervolg in een UVP 2.0 te weten 2022-2026. Er lopen met de Kempengemeenten gezamenlijk projecten: Verbinden – Verleiden – Verrassen – Verdiepen.

Projecten uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie 2

Concreet wordt voor 2024 krediet beschikbaar gesteld voor continueren VisitEersel manager, Eindhoven backyard, waterpomp Markt, uitbreiding en aanpassing van het wandelknooppuntennetwerk, ontwikkelen van audio wandelroutes door onze gemeente, realiseren van extra Mountainbike lus in Vessem, PMC 2 het Boerenleven en toegankelijk ommetje per kern.

Innovatie

Innovatie is een belangrijk onderdeel van de organisatievisie van de gemeente Eersel. Willen innoveren zit in Eersel in de genen. Dit betekent dat we voorop willen lopen bij de ontwikkeling van nieuwe oplossingen voor (maatschappelijke) problemen en digitalisering van de samenleving en organisatie. Voor 2024 ligt de focus vanuit het cluster innovatie op het organiseren van challengedagen, om maatschappelijke opgaven, inwoners en het bedrijfsleven bij elkaar te brengen in Eersel, het uitvoeren van de projecten Meetnet luchtkwaliteit & geluid, datagedreven werken en Slim Steensel en het stimuleren van innovatie in projectteams binnen de gemeentelijke organisatie, zoals een koppeling met datagedreven werken maken en het inzetten van nieuwe technieken/ werkvormen. Daarmee dragen we bij aan de innovatie van onze gemeente en onze gemeentelijke organisatie. Hiervoor wordt voor de komende twee jaren gevraagd om een krediet van € 50.000,- per jaar.

Toelichting op exploitatieposten 2024

Innovatie: datagedreven werken

De ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en datagedreven werken zijn de afgelopen jaren in een stroomversnelling geraakt. Een belangrijke ontwikkeling op dit gebied is de opkomst van big data. Dit zijn grote hoeveelheden gegevens die door organisaties worden verzameld en geanalyseerd om inzicht te krijgen in bijvoorbeeld consumentengedrag, trends en ontwikkelingen. Ook de gemeente Eersel verzamelt en verwerkt steeds meer data over haar inwoners en bedrijven. Door deze data te analyseren kan de gemeente bijvoorbeeld beter inspelen op de behoeften van haar inwoners en haar dienstverlening hierop afstemmen. Een andere ontwikkeling is de opkomst van kunstmatige intelligentie en machine learning. Op basis van data kunnen voorspellingen worden gedaan over wanneer bijvoorbeeld wegen, gebouwen of andere infrastructuur onderhoud nodig hebben. Een derde ontwikkeling is de opkomst van open data. Dit zijn gegevens die door overheidsinstanties worden vrijgegeven voor gebruik door het publiek en/of bedrijven. Al met al bieden de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en datagedreven werken veel kansen en mogelijkheden voor de gemeente Eersel. Door hierop in te spelen kan de gemeente haar dienstverlening verbeteren, haar processen efficiënter en effectiever uitvoeren en haar middelen gericht inzetten.

Met datagedreven werken in de organisatie kunnen eerder extern uitgevoerde onderzoeken nu efficiënter en effectiever intern uitgevoerd worden. Zo werd in 2023 de Inwonerspeiling vanuit datagedreven werken intern uitgevoerd. Datagedreven werken in de organisatie gaat helpen bij meer inhoud gedreven producten van de P&C-cyclus. Datagedreven werken in de organisatie maakt meer data en informatie transparanter voor inwoners. Daardoor beschikken inwoners over meer informatie en moeten verzoeken tot openbare informatie (WOO-verzoeken) tot een minimum worden beperkt. Met datagedreven werken in de organisatie wordt het doen van onderzoeken goedkoper en de kwaliteit van beleid beter.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bevorderen economische bedrijvigheid;
2. Privaatrechtelijke eigendommen
3. Toerisme en recreatie

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Projecten Vrijtijdseconomie	81.000	81.000	0
Innovatie	50.000	50.000	0
Totaal investeringen	131.000	131.000	0

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Innovatie: datagedreven werken	75.000	0	75.000
Totaal exploitatie	75.000	0	75.000

Exploitatie

Programma: Economische structuur						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Bevordering economische bedrijvigheid	115.180	97.947	99.950	99.950	99.950	99.950
Privaatrechtelijke eigendommen	1.401.586	522.425	166.003	166.003	166.003	166.003
Toerisme en recreatie	268.533	196.625	199.630	199.630	199.630	199.630
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	1.785.299	816.997	465.583	465.583	465.583	465.583
BATEN						
Bevordering economische bedrijvigheid	117.884	238	0	0	0	0
Privaatrechtelijke eigendommen	1.319.997	817.152	488.723	488.723	488.723	488.723
Toerisme en recreatie	141.525	0	0	0	0	0
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	1.579.406	817.390	488.723	488.723	488.723	488.723
Saldo (baten – lasten)	-205.893	393	23.140	23.140	23.140	23.140
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	341.430	305.439	121.023	121.023	121.023	121.023
Apparaatskosten	193.482	368.080	368.394	368.394	368.394	368.394
Totaal overige lasten	534.912	673.519	489.417	489.417	489.417	489.417
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	226.738	271.000	0	0	0	0
Totaal overige baten	226.738	271.000	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-514.067	-402.126	-466.277	-466.277	-466.277	-466.277

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bevorderen economische bedrijvigheid

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Privaatrechtelijke eigendommen

Deze productgroep laat een positieve afwijking van € 27.993,- zien ten opzichte van de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door indexering van budgetten. In 2023 is er incidenteel landbouwgrond aangekocht (€ 354.316,-). Dit is verrekend met de reserve.

Toerisme en recreatie

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- [Kempenvisie](#) en Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie de Brabantse Kempen 2022-2026
- Masterplan Vrijtijdseconomie 2014-2030
- [Toetsingskader dag- en verblijfsrecreatie De Kempen](#)
- Kempische Detailhandelsvisie
- Regionale Detailhandelsvisie MRE
- [Detailhandelsvisie en centrumvisie Eersel](#)
- [Visie en programmering bedrijventerreinen De Kempen](#)
- Uitvoeringsprogramma Kempenvisie Bedrijventerreinen
- Kempische Industrie Agenda
- [Nota grondbeleid](#)

9. Bestuur en organisatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Invulling geven aan een 21^e-eeuwse cultuur waarin we als gemeente ruimte geven aan de netwerksamenleving. Samen met partners stimuleert gemeente Eersel een duurzame, dynamische en innovatieve cultuur waarin initiatieven uit de kernen en uit de regio leidend zijn, met als doel betere dienstverlening”**.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Organisatievisie/uitbreiding formatie

Een zelfstandige gemeente vraagt om een sterke eigen organisatie om alle wensen van onze inwoners en de dienstverlening waar te maken. Er moet een evenwicht zijn in de ambities, (externe) ontwikkelingen en de daarbij horende capaciteit. De gemeente Eersel is in 2022 gegroeid naar meer dan 20.000 inwoners, en die groei zet zich de komende jaren voort. De organisatie moet in lijn met deze groei meegroeien, om het aantal werkzaamheden te kunnen blijven beheersen. Ook krijgen we steeds meer taken toebedeeld vanuit het Rijk. Daarom hebben we het afgelopen jaar veel nieuwe medewerkers aangenomen. Aandachtspunt hierbij is dat de inwerktijd van deze medewerkers zorgt voor een langere doorlooptijd van projecten. Ook zijn de nieuwe collega's vaak nog jong waardoor opleiding nodig is. Sommige vacatures zijn moeilijk in te vullen. We blijven zoeken naar samenwerking in de Kempen.

In tijden van groei in werkzaamheden en medewerkers is onze organisatievisie van groot belang. De organisatievisie biedt een duidelijke focus, is een bindmiddel en geeft houvast in tijden van snelle veranderingen. Iedereen kan zich hierdoor verbinden aan vernieuwing, aan een set van waarden en een bijdrage leveren aan resultaten. Deze visie is tot stand gekomen in 2018 met het college, de ondernemingsraad en de gemeenteraad. In het door ontwikkelen van mens en organisatie, is ervoor gekozen de cultuurwaarden 'open en respectvol' en de speerpunten 'duurzaamheid en innovatie' de komende jaren leidend te maken. Samen dragen ze bij aan de identiteit van onze organisatie. Een identiteit waaraan iedereen zich kan verbinden.

Dienstverlening

De primaire taak van gemeenten is dienstverlening. Ontwikkelingen zoals de participatiesamenleving, digitalisering, netwerksamenleving en datagedreven werken zijn van invloed op onze dienstverlening.

De gemeente wil ruimhartig ruimte geven aan initiatieven en kansen van inwoners. Laagdrempelig en servicegericht.

Bij onze visie op dienstverlening “De mens centraal” horen 3 belangrijke uitgangspunten en resultaten:

1. We verplaatsen ons in de belevingswereld van onze inwoners;
2. We communiceren duidelijk en eenvoudig;
3. We werken intern en extern samen in het belang van onze inwoners.

Samen met inwoners werken we aan de ontwikkeling van de gemeente als een aantrekkelijke en veilige woongemeente. Inwoners leveren waardevolle input over de leefbaarheid en openbare ruimte op het gebied van afval, verkeer en veiligheid in de vorm van meldingen openbare ruimte. We blijven onze dienstverlening op het gebied van meldingen openbare ruimte verbeteren.

Toelichting op exploitatieposten 2024

Capaciteitsuitbreiding griffie

Op basis van de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek van de rekenkamer en de werkgeverscommissie, is gebleken dat het wenselijk is om de capaciteit van de griffie uit te breiden. Gekozen is voor een griffiestructuur met een griffier, een raadsadviseur (c.q. plaatsvervangend griffier) en een griffiemedewerker(ster). Voorgesteld is om met ingang van 2024 de griffie met 0,78 fte uit te breiden.

Wat mag het kosten?

Exploitatie (bedragen in €)	Exploitatie 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking uit exploitatie
Capaciteitsuitbreiding griffie	80.000	0	80.000
Totaal exploitatie	80.000	0	80.000

Exploitatie

Programma: Bestuur en organisatie						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Bestuursorganen	1.126.524	1.167.071	1.259.456	1.255.456	1.294.456	1.256.456
Maatschappelijke registratie	116.531	101.761	116.506	145.565	126.192	121.349
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	1.243.055	1.268.832	1.375.962	1.401.021	1.420.648	1.377.805
BATEN						
Bestuursorganen	162.064	0	0	0	0	0
Maatschappelijke registratie	265.507	228.672	251.000	311.000	271.000	261.000
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	427.571	228.672	251.000	311.000	271.000	261.000
Saldo (baten – lasten)	815.484	-1.040.160	-1.124.962	-1.090.021	-1.149.648	-1.116.805
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	10.724	250.000	0	0	0	0
Apparaatskosten	533.105	541.191	551.322	551.322	551.322	551.322
Totaal overige lasten	-543.829	791.191	551.322	551.322	551.322	551.322
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	10.724	250.000	0	0	0	0
Totaal overige baten	10.724	250.000	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-1.348.589	-1.581.351	-1.676.284	-1.641.343	-1.700.970	-1.668.127

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Bestuursorganen

Binnen deze productgroep zijn de geraamde lasten € 92.385,- hoger ten opzichte van 2023. Dit wordt met name veroorzaakt door de gestegen lonen en vergoedingen voor respectievelijk collegeleden en raadsleden.

Maatschappelijke registratie

Binnen deze productgroep zijn geen significante afwijkingen.

Beleidsdocumenten

- Organisatievisie
- [Organisatiebesluit gemeente Eersel](#)
- Dienstverleningsvisie "De mens centraal"
- [Toekomstvisie 2030](#)

10. Algemene baten en lasten

Het programma algemene baten en lasten is een specifiek programma dat geen maatschappelijk effect beoogt, maar de algemene dekkingsmiddelen en de stelposten. De algemene dekkingsmiddelen zijn met name de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de gemeentelijke belastingen en de deelnemingen. Daarnaast zijn de stelposten voor onvoorziene uitgaven en lasten van het investeringsprogramma 2024-2027 opgenomen.

Wat mag het kosten?

Het programma bestaat uit de volgende productgroep:

1. Algemene dekkingsmiddelen.

Exploitatie

Programma: Algemene baten en lasten						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Algemene dekkingsmiddelen	14.403.252	7.091.074	2.375.021	1.049.542	1.322.170	1.418.767
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	14.403.252	7.091.074	2.375.021	1.049.542	1.322.170	1.418.767
BATEN						
Algemene dekkingsmiddelen	47.151.373	46.569.015	41.243.902	41.032.189	37.717.962	37.291.588
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	47.151.373	46.569.015	41.243.902	41.032.189	37.717.962	37.291.588
Saldo (baten – lasten)	32.748.121	39.477.941	38.868.881	39.982.647	36.395.792	35.872.821
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	1.462	4.047	0	0	0	0
Apparaatskosten	204.687	269.455	296.385	296.385	296.385	296.385
Totaal overige lasten	206.149	273.502	296.385	296.385	296.385	296.385
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	344.395	1.116.600	1.179.330	1.179.330	1.179.330	1.179.330
Totaal overige baten	344.395	1.116.600	1.179.330	1.179.330	1.179.330	1.179.330
Saldo programma (baten – lasten)	32.886.367	40.321.039	39.751.826	40.865.592	37.278.737	36.755.766

De onderstaande analyse van de belangrijkste financiële afwijkingen 2024 ten opzichte van 2023 gaat over de kosten exclusief apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves (voor zover deze een directe relatie hebben met de kapitaallasten/afschrijvingen).

Algemene dekkingsmiddelen

Per saldo is binnen deze productgroep sprake van nadelig effect van 2024 ten opzichte van 2023 van € 2.151.286,-.

Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende afwijkingen:

- Hogere opbrengst onroerendzaakbelasting 2024 (€ 97.000,-) in verband met indexering van 1,5%.
- Hogere opbrengst toeristenbelasting 2024 (€ 260.000,-)
- De algemene uitkering vanaf 2024 is geraamd op basis van de meicirculaire 2023 waarover uw raad in juni middels een raadsinformatiebrief is geïnformeerd. Er is een hogere algemene uitkering 2024 ten opzichte van de geraamde algemene uitkering 2023 (afgerond € 1.974.000,-). Hierbij wordt opgemerkt dat de uitkering over 2023 nog is geraamd op basis van de decembercirculaire 2022 zoals gemeld in de 1^e bestuursrapportage 2023.
- Geraamde dividenduitkering BNG is voor 2024 € 80.000,- hoger geraamd dan in 2023. Verhoging op basis van de werkelijke gegevens 2022.
- Per saldo is er in 2023 afgerond € 1.010.000,- onttrokken uit de algemene reserve ten behoeve van (kapitaal)lasten welke in ander programma's vallen. Deze zijn per saldo budgetneutraal. Dit betreffen de volgende bedragen: € 371.000,- budgetoverheveling vanuit jaarrekening 2022, lasten vallen in

diverse programma's. € 997.000,- en € 13.000,- inkomst voor dekking van kapitaallasten in programma 7 (Zwembad en verhoging krediet Streekmuseum).

- Het geraamde begrotingssaldo over 2023 inclusief bijstellingen tot en met juli 2023 bedraagt negatief € 1.421.809,-. Het positief geraamde begrotingssaldo over 2024 bedraagt € 120.417,-. Het verschil bedraagt € 1.542.226,-. In 2023 is daarom een beschikking uit de reserve geraamd om dit negatieve saldo op te vangen.
- Op de totale stelposten (inclusief "onvoorzien") is per saldo sprake van een nadelige afwijking van afgerond € 308.670,- ten opzichte van de begroting 2023 (zie ook het onderdeel stelposten bij het hoofdstuk "Algemene dekkingsmiddelen en stelposten").

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

• Onvoorzien	€	-30.000,-
• Stelpost investeringen	€	198.565,-
• Stelpost wet open overheid	€	11.000,-
• Stelpost extra capaciteit	€	-32.000,-
• Stelpost indexering als gevolg van inflatie	€	-459.500,-
• Stelpost uitbreiding griffie	€	80.000,-
• Stelpost afschrijvingstermijn 1 ^e jaar 50%	€	-39.486,-
• Stelpost IHP	€	700.000,-
• Stelpost Pensioenpremie	€	-120.000,-
	€	308.670,-

1. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De volgende tabel biedt een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen			
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lokale heffingen:			
- onroerende zaakbelastingen	4.044.000	4.099.000	4.196.000
- toeristenbelasting	588.000	450.000	710.000
- forensenbelasting	50.000	35.000	50.000
- precariobelasting	0	26.000	28.000
- reclamebelasting	0	48.000	50.000
- doorbelasting vervolgingskosten	37.000	33.000	35.000
Algemene uitkering gemeentefonds incl. Integratie-uitkering (IU) Sociaal domein	34.444.000	33.901.000	35.874.000
Dividend BNG	276.000	220.000	300.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen	39.439.000	38.812.000	41.243.000

* excl. incidentele dekkingsmiddelen: zoals saldi bouwgrondexploitaties, vrijval voorzieningen en mutaties betreffende reserves.

Lokale heffingen

Op deze plaats wordt voor bovenstaande belastingen verwezen naar de paragraaf "Lokale heffingen".

Algemene uitkering gemeentefonds

De raming van de algemene uitkering 2024 is gebaseerd op de meicirculaire 2023. Op grond van de meicirculaire 2023 wordt de algemene uitkering voor de meerjarenbegroting 2024-2027 geraamd op (bedragen x € 1.000):

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering	35.874	35.594	32.442	32.015

Vanaf 2026 vindt er een korting plaats van de algemene uitkering. Deze is opgebouwd uit de volgende elementen:

- Herijking gemeentefonds
- Korting grote gemeente
- Korting jeugd

In het meerjarenperspectief voor 2026 is een compensatie vanuit het Rijk van € 810.000,- voor deze kortingen al verwerkt.

2. Stelposten

In de begroting 2024 is naast de stelposten voor onvoorziene uitgaven en lasten van het meerjarig investeringsprogramma, tevens een aantal overige stelposten opgenomen. De in de begroting 2024-2027 opgenomen stelposten zijn in het volgend overzicht opgenomen.

Stelposten (bedragen in €)	2024	2025	2026	2027
Onvoorzien	10.000	10.000	10.000	10.000
Stelpost lasten investeringsprogramma 2024-2027	198.656	382.637	635.038	721.033
Subtotaal	208.656	392.637	645.038	731.033
Overige stelposten:				
Stelpost armoedebestrijding	26.500	26.500	26.500	26.500
Stelpost robuust rechtsbeschermings- systeem	22.000	22.000	22.000	22.000
Stelpost Wet Open Overheid	26.800	38.800	38.800	38.800
Taakstellende bezuiniging Jeugd, hervormingsagenda	0	-300.000	-300.000	-300.000
Stelpost uitbreiding griffie	80.000	80.000	80.000	80.000
Afschrijving 1 ^e jaar 50% i.p.v. 100%	-39.486	-38.000	-14.000	0
Integraal zorgakkoord	0	87.648	82.473	79.400
Stelpost Integraal HuisvestingsPlan (IHP)	700.000	700.000	700.000	700.000
Pensioenpremie ABP	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg	0	0	-137.666	-137.666
Stelpost Herijking gemeentefonds	0	0	300.000	300.000
Totaal overige stelposten	695.814	496.948	678.107	689.034
Totaal stelposten	904.470	889.585	1.323.145	1.420.067

Toelichting op de overige stelposten:

Stelpost armoedebestrijding

In de decembercirculaire 2016 was voor 2017 een bedrag van € 100.000.000,- opgenomen voor de armoedebestrijding van kinderen. In de begroting 2018-2021 werden deze middelen voor Eersel gereserveerd door het opnemen van een stelpost van € 52.000,- per jaar. Van deze stelpost resteert nog € 26.500,-. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 heeft uw raad middels een amendement besloten om geen mutatie te doen op deze stelpost.

Stelpost robuust rechtsbeschermingssysteem

De Toeslagenaffaire laat zien dat rechtvaardige dienstverlening en goede rechtsbescherming geen vanzelfsprekendheden zijn. Alle overheidsdiensten, zeker ook de gemeenten, voelen de urgentie om de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities te verbeteren en het geschade vertrouwen in de overheid te herstellen. Op dit moment moet nog worden onderzocht in hoeverre de gemeente Eersel hieraan uitvoering kan geven. Derhalve wordt voorgesteld de ontvangen rijksmiddelen (€ 22.000,-) vooralsnog te reserveren.

Stelpost Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, met uitzondering van een deel van de bepalingen over actieve openbaarmaking (artikel 3.3 Woo). De Woo heeft als doel een meer transparante en actief openbaar makende overheid. De Woo kent daarom de verplichting om (op termijn) uit eigen beweging elf categorieën informatie openbaar te maken met het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Daarnaast bevat de Woo de verplichting voor bestuursorganen om maatregelen te treffen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van de digitale documenten die onder onze gemeente berusten (artikel 6.1 Woo). Het op orde brengen en houden van de informatiehuishouding van de gemeente is een belangrijke voorwaarden voor het actief openbaar maken van de elf informatiecategorieën. De bepaling uit de Archiefwet dat overheden documenten in een goede, geordende en toegankelijke staat moeten bewaren, wordt daarom herhaald in de Woo. Gemeente Eersel ontvangt voor de uitvoering van deze wet zowel incidentele als structurele middelen. In de 1e bestuurlijke rapportage 2022 is € 92.200,- structureel ingezet voor het aantrekken van 1 fte. De

resterende rijksmiddelen worden vooralsnog in deze stelpost gereserveerd. Deze bedragen voor het jaar 2024 € 26.800,- en voor 2025 t/m 2027 € 38.800,-.

Taakstellende bezuiniging Jeugd, hervormingsagenda

In de meicirculaire 2023 heeft het rijk aangegeven dat gemeenten vanaf 2025 een besparing van € 500 miljoen kunnen verwerken. Deze wordt dan ook niet meer uitgekeerd. Voor gemeente Eersel betekent dit een bedrag van € 300.000,-. We gaan ervan uit, dat deze door het rijk aangegeven besparing gerealiseerd kan worden, waardoor deze korting budgettair neutraal verloopt.

Stelpost uitbreiding griffier

De werkgeverscommissie acht het noodzakelijk de capaciteit van de griffie uit te breiden en te kiezen voor een griffiestructuur van een griffier, een raadsadviseur (plaatsvervangend griffier) en een griffie-medewerk(st)er. Om deze wens te kunnen realiseren is een stelpost van € 80.000,- opgenomen op basis van de loonkosten voor 0,78 fte extra formatie.

Afschrijving 1e jaar 50% i.p.v. 100%

In de financiële verordening per 2021 staat geschreven dat de afschrijvingslast van een investering in het begrotingsjaar van kredietvotering volledig wordt opgenomen als structurele last. De rentelast wordt in dat begrotingsjaar voor de helft begroot als last en het jaar daaropvolgend wordt de rentelast volledig structureel geraamd. Eind 2023 wordt de financiële verordening aangepast met een wijziging op de begrote afschrijvingslast. De afschrijvingslast wordt vanaf 2024 (net als de rentelast) ook voor de helft begroot in het begrotingsjaar van kredietvotering. Voor 2024, 2025 en 2026 levert dit respectievelijk de volgende voordelen op in de stelpost; € 39.486,-, € 38.000,- en € 14.000,-.

Integraal zorgakkoord

Het kabinet stelt structureel extra middelen beschikbaar ter compensatie van de gestegen kosten als gevolg van het abonnementstarief. De financiële effecten, waaronder prijsstijgingen, zijn op dit moment nog onvoldoende duidelijk. Naar verwachting bestaat er meer duidelijkheid ten tijde van de 2^e bestuursrapportage 2023. Voorgesteld wordt om deze extra rijksmiddelen tot die tijd in een stelpost te ramen.

Stelpost Integraal huisvestingsplan (IHP)

Op dit moment is het IHP 2024 – 2038 in voorbereiding en het is de verwachting dat dit IHP in de eerste helft van 2024 wordt aangeboden aan de gemeenteraad. De eerste verkenning laat zien dat er een omvangrijke vervangingsopgave ligt voor de komende 10 jaar. Dit is ook landelijk het beeld. Om de ingeschatte minimale investeringen te kunnen doen, dient de storting in de bestemmingsreserve verhoogd te worden met een jaarlijkse storting van € 700.000,-. Dit bedrag is opgenomen in de stelpost en zal leiden tot werkelijke uitgaven wanneer het IHP wordt vastgesteld.

Pensioenpremie ABP

Uit recente berichtgeving van het ABP blijkt dat de pensioenpremie minder stijgt dan waar eerder rekening mee is gehouden.

Stelpost uitkomst onderzoek jeugdzorg

De extra jeugdzorggelden zijn in de meicirculaire 2022 toegekend tot en met 2023. Het is toegestaan (toestemming van onze provinciaal toezichthouder) om in de begroting vanaf 2024 rekening houden met de extra jeugdzorggelden. Gelet op onzekerheden in de nog in te vullen taakstelling (hervormingsagenda jeugd) heeft de gemeente Eersel voor circa 60% rekening gehouden met deze extra rijksmiddelen. In de meicirculaire 2023 zijn de jeugdzorg middelen voor de jaren 2024 en 2025 toegekend. Gemeente Eersel had net als vele andere gemeenten de verwacht rijksmiddelen al geraamd in een stelpost. Deze kan nu vrijvallen voor deze jaren.

Stelpost herijking gemeentefond

Voor 2026 is het nadeel van de herijking vooralsnog bevroren op hetzelfde bedrag als 2025. Dit bedrag kan nog wijzigen. Immers op basis van het nadeel van € 63,- per inwoner, wordt er vooralsnog een aanvullende suppletie uitkering verstrekt voor de hoger lasten dan € 37.50 per inwoner. Voor 2026 is het echter nog de vraag het rijk tot het maximale nadeel van € 37,50 blijft herverdelen. Om die reden stellen wij conform de voorjaarsnota 2023 voor om voor het jaar 2026 een stelpost van € 300.000,- beschikbaar te houden om een stijging van € 15,- per inwoner voor dat jaar op te kunnen vangen.

11. Overhead

Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie, schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschriften voor, dat in de begroting een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. Dit overzicht presenteren we in dit programma.

In de programma's 0 tot en met 10 staan alleen de kosten van de medewerkers van een bepaalde afdeling die direct verband houden met het betreffende taakveld (en daarom ook niet centraal moeten worden begroot). Deze kosten verdelen we op basis van productieve uren en rekenen we vervolgens toe aan de programma's/taakvelden.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces, en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, hanteert het BBV een definitie van de overhead². Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden en welke kosten geen betrekking hebben op het primaire proces. Deze laatste kosten worden niet in de programma's 0 tot en met 10 geraamd, maar komen centraal als overheadkosten in programma 11. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan management (-ondersteuning), financiën, huisvesting, juridische zaken, documentaire informatievoorziening en communicatie.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
ORGANISATIE		
Indicator	Realisatie	Norm
42. Formatie <i>(verplicht)</i> <i>Begrote bezetting in fte per 1.000 inwoners</i>	2022: 4,5 2021: 4,5	Norm: 4,8 – 6,1
43. Bezetting <i>(verplicht)</i> <i>Werkelijke bezetting in fte per 1.000 inwoners</i>	2022: 4,5 2021: 4,6	Norm: 4,5 – 4,8
44. Apparaatskosten <i>(verplicht)</i> <i>Kosten per inwoner (apparaatskosten zijn organisatiekosten voor het uitvoeren van organisatorische taken)</i>	2022: € 623 2021: € 526	Norm: ≤ € 623
45. Externe inhuur <i>(verplicht)</i> <i>Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen</i>	2022: 26,3% 2021: 21,7%	Norm: ≤ 20%
46. Overhead <i>(verplicht)</i> <i>% van totale lasten</i>	2022: 7,2% 2021: 7,4%	Norm: ≤ 15%
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Het continueren van het uitvoeren van de Organisatievisie; - Het invullen van vacante posities met (nieuwe) medewerkers in dienst van de gemeente; - Monitoren van bovenstaande indicatoren aan de hand van Vensters voor bedrijfsvoering en gegevens die beschikbaar komen vanuit het A&O-fonds. 		

² Zie: Notitie overhead, commissie BBV juli 2016

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?		
COMMUNICATIE		
Indicator	Realisatie	Norm
47. Waardering inwoners communicatie en voorlichting <i>(eigen indicator)</i>	2022 Eersel: 6,7 Nederland: 6,3	Norm: ≥ 6.9
Uitgedrukt in rapportcijfer	2020 Eersel: 6,9 Nederland: 6,7	
Vragenlijst Burgerpeiling. Derhalve is er geen cijfer beschikbaar van gemeenten tot 25.000 inwoners.		
Wat gaan we daarvoor doen?		
<ul style="list-style-type: none"> - Door focus op communicatie aan te brengen, inwoners voornamelijk meenemen in onderwerpen die 'buiten' leven; - Inwoners tijdig betrekken door participatietrajecten te doorlopen in minimaal vijf projecten; - Inzet van een breed aanbod aan communicatiemiddelen om elke doelgroep te voorzien van de benodigde informatie. 		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2024

Communicatie

Communicatie is zowel een vaardigheid als een vak. Daarom blijven we in 2024 investeren in een communicatievaardig 'gemeentehuis'. Denk aan trainingen als Conflictvaardigheden, Helder schrijven en Helder adviseren. Het communicatievak komt aan de orde wanneer we focus aanbrengen op een aantal onderwerpen. Een methodiek die we nu twee jaar inzetten. We kiezen met zorg onderwerpen die zowel bestuur, organisatie als inwoners aangaan. Door keuzes te durven maken kunnen we inwoners beter en voor lange tijd meenemen in een verhaal dat hen interesseert. Voordeel is dat we onze inwoners en de gemeente dichter bij elkaar kunnen brengen, omdat we in de ogen van het publiek ons bezighouden met zaken die zij belangrijk vinden. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid. In 2024 zetten we deze methodiek voort en focussen we ons op de thema's 'Bouwen, bouwen, bouwen', 'Iedereen doet mee', 'Leefbaarheid van de kernen' en 'Duurzaamheid'.

Een andere manier waarin we kunnen uitblinken in het communicatievak is de inzet van de Factor C-methode. Deze methodiek zetten we in als een beleidsonderwerp geschikt is voor participatie. De Factor C-methode bestaat uit drie stappen: krachtenveldanalyse, kernboodschap en communicatiekalender. Door deze methode te volgen, stellen we vast in welke fase, met wie, op welk niveau, waarover en wanneer communicatie en/of participatie gewenst is. In 2023 zijn we begonnen met het toegankelijker maken van deze methode, zodat projectleiders hier ook zelfstandig mee aan de slag kunnen bij kleinere projecten. Dit is ook een vorm van communicatie als vaardigheid. In 2024 zetten we dit proces voort.

Nu de communicatie tussen gemeente en inwoner steeds meer digitaal verloopt, is het meer dan ooit van belang dat de website toegankelijk is voor iedereen. Dus ook voor mensen met een (functie)beperking. Wij leggen in de toegankelijkheidsverklaring op de website verantwoording af over waar we staan en welke stappen we ondernemen. We blijven continue monitoren op onze toegankelijkheid. In 2023 stonden toegankelijke pdf's centraal. In 2024 gaan we verder met een toegankelijker website door middel van een voorleesfunctie en het verbeteren van filmpjes (denk aan ondertiteling en mogelijk audiodescriptie). Verder helpen de aanbevelingen uit de inwonerspeiling 2022 ons om verbeteringen door te voeren in onze inzet van een breed aanbod aan communicatiemiddelen. We willen elke doelgroep voorzien van de benodigde informatie. Denk aan het beter promoten van de digitale nieuwsbrief aan inwoners die de Hint niet ontvangen of lezen.

Toelichtingen op investeringen 2024

Vervanging materieel buitendienst (overig)

In 2024 staat de vervanging van één elektrische bedrijfsauto op de planning. Bij de vervanging staat kwaliteit en duurzaamheid voorop.

Wat mag het kosten?

Investerings- (bedragen in €)	Investerings- programma uitvoeringsjaar 2024	Dekking uit reserves, voorzieningen en/of overige	Dekking kapitaallasten uit exploitatie
Vervanging materieel buitendienst (overig)	25.000	0	25.000
Totaal investeringen	25.000	0	25.000

Exploitatie

Programma: Overhead						
Productgroep (bedragen in €)	Rekening	Begroting	Begroting 2024 - 2027			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
LASTEN						
Overheadkosten	22.436.227	28.313.174	26.318.357	26.234.216	26.144.504	26.043.816
Totaal lasten (excl. kapitaallasten & apparaatskosten)	22.436.227	28.313.174	26.318.357	26.234.216	26.144.504	26.043.816
BATEN						
Overheadkosten	545.679	191.204	809.660	459.660	459.660	459.660
Totaal baten (excl. beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten)	545.679	191.204	809.660	459.660	459.660	459.660
Saldo (baten – lasten)	-21.890.548	-28.121.970	-25.508.697	-25.774.556	-25.684.844	-25.584.156
OVERIGE LASTEN						
Kapitaallasten	-12.457.652	-14.991.489	-16.004.916	-16.004.916	-16.004.916	-16.004.916
Apparaatskosten	-3.549.621	-6.203.858	-3.063.523	-3.063.523	-3.063.523	-3.063.523
Totaal overige lasten	-16.007.273	-21.195.347	-19.068.439	-19.068.439	-19.068.439	-19.068.439
OVERIGE BATEN						
Beschikking reserve i.v.m. kapitaallasten	157.147	0	0	0	0	0
Totaal overige baten	157.147	0	0	0	0	0
Saldo programma (baten – lasten)	-5.726.128	-6.926.623	-6.440.258	-6.706.117	-6.616.405	-6.515.717

In de tabel op de volgende pagina zijn de totale (netto-)overheadkosten nader gespecificeerd en geven we aan welke overhead we toerekenen aan de programma's.

Overheadkosten (bedragen in €)	Totaal	Toerekening aan programma's	Resteert ten laste van programma "Overhead"
Lonen en salarissen incl. overige personeelskosten	10.705.167	7.826.528	2.878.639
Bijdragen (SK: MO/VTH én KempenPlus)	7.875.704	7.875.704	0
Subtotaal bruto uitgaven personeel	18.580.871	15.702.232	2.878.639
Bijdragen en detacheringen	-62.673	0	-62.673
Storting in algemene reserves m.b.t. KempenPlus	36	0	36
A. Totaal netto overhead personeel	18.518.234	15.702.232	2.816.002
Overhead organisatiekosten			
Indirecte personeelskosten incl. P&O	461.442	0	461.442

ICT (incl. SSC en excl. kapitaallasten)	2.272.917	0	2.272.917
Huisvestingskosten (excl. kapitaallasten)	324.978	0	324.978
Facilitaire zaken/inkoop/administratie/ verzekeringen	540.852	0	540.852
Materieel/werf buitendienst (excl. kapitaallasten)	192.205	189.031	3.174
Kapitaallasten ICT/werf/vervoermiddelen/ gemeentehuis	249.953	84.100	165.853
Overige kapitaallasten (programma's)	3.063.522	3.037.656	25.866
Renteresultaat	-107.263	0	-107.263
Algemene kosten	119.232	0	119.232
Toerekening overhead aan bouwgrondexploitatie (programma 3 verreken categorie 7.5)	0	55.421	-55.421
Subtotaal bruto uitgaven organisatiekosten	7.117.838	3.366.208	3.751.630
Bijdragen en huuropbrengsten	-127.375	0	-127.375
B. Totaal netto-overhead organisatie	6.990.463	3.366.208	3.624.255
Totaal overheadskosten (A+B)	25.508.697	19.068.440	6.440.257

Bij de netto-overhead, welke ten laste blijft van het programma 'Overheadkosten', is rekening gehouden met het feit dat volgens het BBV het is toegestaan om de kosten van overhead op een indirecte wijze toe te rekenen aan de bouwgrondexploitatie (programma 3). Dit is geraamd als negatieve last in het programma 'Overheadkosten' voor een bedrag van € 55.421,- (1.465 productieve uren x € 35,02).

Ook merken we op dat voor de tarieven van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges geen toerekening van overhead heeft plaatsgevonden, maar deze conform het BBV extra-comptabel worden berekend. De totale overheadkosten zijn gedeeld door de totale productieve uren. Hierdoor is er sprake van een (extra-comptabel) uurtarief van € 40,90 welke vervolgens is vermenigvuldigd met de geraamde productieve uren voor de genoemde lokale heffingen. Deze becijferde overhead wordt dus niet toegerekend aan de programma's, maar wordt wél meegenomen in de tariefberekeningen. Dit laatste blijkt ook uit het feit dat in de voorgeschreven tabellen in de paragraaf 'Lokale heffingen' de overheadkosten, welke niet zijn geraamd in het desbetreffende programma/ taakveld, afzonderlijk worden vermeld.

Verschillenanalyse apparaatskosten en kapitaallasten 2024/2023

Ten opzichte van de begroting 2023 is er een voordelig resultaat van € 2.613.273,-. Hiervan heeft € 532.340,- aan hogere lasten betrekking op apparaatskosten en € 3.145.613,- voordeel heeft betrekking op kapitaallasten welke hieronder wordt toegelicht. Het nadeel op apparaatskosten wordt veroorzaakt door het volgende:

Apparaatskosten

- Per saldo hogere loonkosten (hogere kosten cao-ontwikkeling, aframing budget bij ziekte en lagere kosten woon-werk)	€ 381.489,-
- Hogere opleidingskosten	€ 55.679,-
- Hogere lasten GRSK/Kempenplus	€ 108.482,-
- Diverse	€ -13.198,-
Totaal	€ 532.340,-

Kapitaallasten

De bruto kapitaallasten worden deels gedekt middels beschikking over de reserves, waarna de netto kapitaallasten resterend. De netto kapitaallasten (rente en afschrijving), welke worden toegerekend aan de exploitatie, worden voor 2024 geraamd op afgerond € 1.483.000,-. Deze kapitaallasten zijn in eerste instantie als last geraamd in het programma "Overhead" en worden vervolgens grotendeels als negatieve last geraamd/doorbelast aan de programma's. Ten opzichte van de begroting 2023 (inclusief begrotingswijzigingen tot en met juli 2023) is sprake van een daling van de netto kapitaallasten met afgerond € 817.000,- (bruto € 3.145.613,-) bedragen. Dit voordeel ontstaat o.a. door vrijvallende kapitaallasten, lagere rentelasten op geldleningen en hogere baten op schatkistbankieren.

Lonen en salarissen

De loonkosten inclusief overige personeelskosten (voornamelijk reis- en verblijfskosten) van alle medewerkers die in dienst zijn van de gemeente Eersel. Deze kosten zijn mede gestegen door cao-ontwikkelingen. De loonkosten zijn € 381.000,- hoger ten opzichte van de begroting 2022.

GRSK en Kempenplus

De structurele lasten van de bijdrage aan de GRSK voor de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening, Vergunningverlening en Handhaving en de bijdrage aan Kempenplus worden hier geraamd. Per saldo zijn deze € 108.000,- hoger ten opzichte van de begroting 2023.

De incidentele lasten voor onze exploitatie geven een nadeel van € 236.000,-. De totale lasten van Kempenplus en GRSK zijn € 23.000,- hoger ten opzichte van de begroting 2022 (€ 236.000m- -/€ 213.000,-).

Indirecte personeelskosten

Onder de indirecte personeelskosten worden de kosten van salarisadministratie, opleidingen, Arbo, ondernemingsraad en bedrijfshulpverlening verantwoord. Ook wordt hieronder de bijdrage aan P&O geraamd. Met name door de stijging van het personeelsbestand zijn de opleidingskosten gestegen met € 56.000,-.

ICT

Deze raming betreft hoofdzakelijk de bijdrage aan het SSC. Het overige bedrag heeft betrekking op de kosten voor bijvoorbeeld software, welke niet zijn opgenomen in de begroting van het SSC.

Huisvestingskosten

Deze uitgaven hebben betrekking op het beheer en onderhoud van het gemeentehuis, zoals energiekosten, schoonmaak, storting onderhoudsvoorziening en inventaris.

Facilitaire zaken/inkoop/administratie/verzekering

Het betreft hier de kosten van papier- en drukwerk, portokosten, catering, vakinformatie, inkoopbureau, accountantskosten en verzekeringen.

Materieel werf buitendienst

De directe exploitatielasten van de gemeentewerf en het materieel van de buitendienst inclusief het beheer en onderhoud van de personenauto's.

Algemene kosten

Onder algemene kosten worden de uitgaven geraamd voor communicatie, representatiekosten, landelijke ombudsman en planning & control).

Inkomsten

Het betreft hier voornamelijk geraamde inkomsten wegens verhuur gedeelte gemeentehuis.

Beleidsdocumenten

- Organisatievisie gemeente Eersel